

BUITEN

11^E JAARGANG N^O. 35.

ZATERDAG 1 SEPTEMBER 1917.

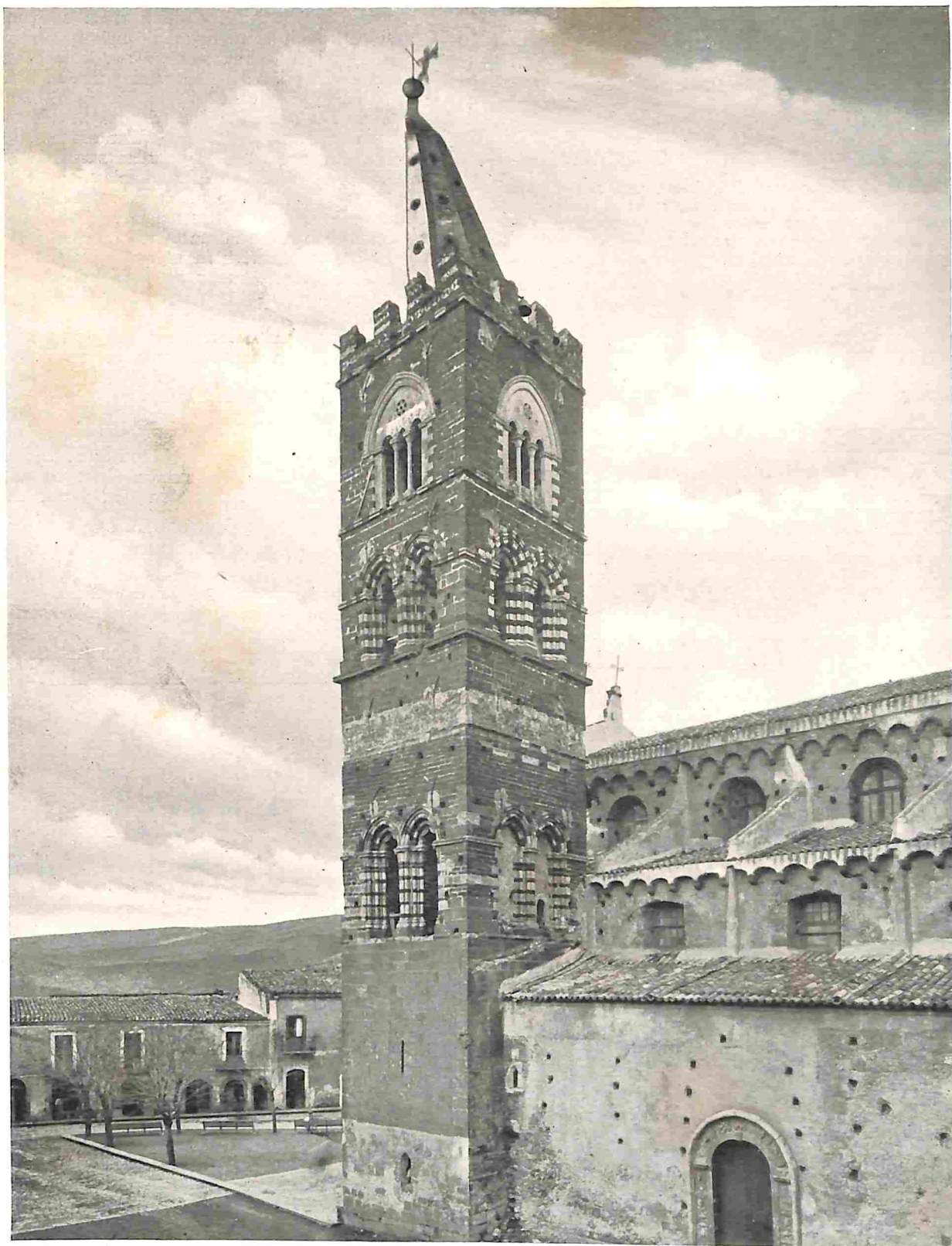

Foto C. Steenbergh.

VAN GIRGENTI NAAR DE ZUIDKUST VAN ITALIË.
DE KLOKKETOREN VAN RANDAZZO.

BUITEN

Geïllustreerd Weekblad
aan het Buitenleven gewijd

Redacteur: Mr. A. LOOSJES.

INHOUD:

DE STERRENHEMEL IN SEPTEMBER, DOOR A. A. N.	BLZ. 410
DE BELANGWEKKENDE GESCHIEDENIS VAN MEVROUW BALFAME, DOOR GERTRUDE ATHERTON (35).	" 411
VAN GIRGENTI NAAR DE ZUIDKUST VAN ITALIË DOOR H. VAN REYN—DE KORT, GEÏLL (SLOT).	BLZ. 409, 412—415
HET OUDE KABINETJE, DOOR A. B.	BLZ. 415
EEN WESPENNEST, DOOR R. TEPE, GEÏLL.	BLZ. 416—417
SCHETSJES UIT DE OOST, DOOR WILLY	BLZ. 417
VERDWENEN EN VERDWIJNEND OUD-AMSTERDAM, GEÏLLUSTREERD.	BLZ. 418—419
HET AMERIKAANSCH DUEL, DOOR EWALD GERHARD SEELIGER (41).	BLZ. 418
BIJ NIEUWENDAM, ILLUSTRATIE	" 420

BERICHTEN VAN REDACTIE EN UITGEVERS.

Men gelieve alles wat de Redactie of de Administratie van dit weekblad betreft te adresseeren aan de Uitgevers Scheltema & Holkema's Boekhandel, Rokin 74—76, Amsterdam, met de toevoeging: „Voor de Redactie” of „voor de Administratie van het Weekblad Buiten”. Duidelijke naam en adresvermelding wordt verzocht ook achter op de foto's.

Tevens gelieve men achter op de foto's duidelijk aan te geven, wat ze voorstellen.

De uitgevers verzoeken beleefdelijk dit blad te noemen als men naar aanleiding van eene advertentie, een aanvraag of een bestelling aan een adverteerder doet.

Afzonderlijke nummers: Prijs 25 cts.

DE STERRENHEMEL IN SEPTEMBER.

HET volgende overzicht geeft den stand der sterrebeelden voor 20.5 uur sterretijd, d.i. omstreeks 9 uur middelbaren tijd of 10 uur zomertijd. Men zie het September-kaartje in de N. R. Ct.

Zenith: Cepheus, Zwaan;
Noorden: Groote en kleine Beer, Giraffe, Lynx, Wagenman;
Noordoosten: Cassiopeia, Perseus, Stier;
Oosten: Andromeda, Driehoek, Hagedis, Pegasus, Ram, Visschen, Walvisch;
Zuidoosten: Pegasus;
Zuiden: Arend, Doljijn, kleine Paard, Pijl, Schild van Sobieski, Schutter, Steenbok, Zuider Visch, Vos, Waterman;
Zuidwesten: Slang;
Westen: Boötes, Hercules, Kroon, Lier, Slang, Slangendrager, Weegschaal;
Noordwesten: Draak, Hoofdhaar van Berenice, Jachthonden.

De *Melkweg* is te 9 uur (10 uur zomertijd) prachtig: hij loopt dan van het Noordoosten door het Zenith naar het Zuidwesten. Het sterrebeeld Schutter met de heldere losse Melkwegwolven gaat echter langzamerhand al wat laag staan. Hoog aan den hemel ziet men het groote lichte ovaal in den Zwaan; daaraan grenst, in de richting van Cepheus, een merkwaardig sterrenarme donkere plek, een *coalsack*, zooals er indertijd een in het Zuider Kruis de aandacht van John Herschel trok.

Algolminima zijn waarneembaar: den 6^{en} Sept. te 15. uur, den 9^{en} te 12 uur, den 12^{en} te 9 uur en den 29^{en} te 14 uur. Wie naar zomertijd rekent, moet de opgegeven uren met één vermeerderen.

Mira Ceti is al sinds 10 Augustus in een binocle zichtbaar en neemt nu snel in helderheid toe. In de eerste week van September zal men de ster waarschijnlijk met het bloote oog te zien krijgen. Ik gaf in No. 5 van den zevenden jaargang van Buiten een schetsje van de omgeving der ster, dat in staat zal stellen, haar te vinden en haar lichtwisseling te volgen; misschien kan men voor de eerste orientatie met vrucht het maandkaartje van de N. R. Ct. gebruiken.

R Coronae borealis blijft de aandacht vragen. De ster klom in de laatste dagen van Juli tot de grootte 9.7 op, maar daalde

daarna weer snel, en is nu in den Utrechtschen kijker maar zwak zichtbaar.

Het *Zodiakaallicht* is deze maand, natuurlijk alleen bij afwezigheid van maneschijn, aan den morgenhemel onder gunstige omstandigheden waarneembaar. Wie in de tweede helft van September om 3 uur na middernacht (4 uur v.m. zomertijd) bij helderen hemel in het Oosten zoekt, heeft goede kans de matte lichtpluim in de sterrebeelden Kreeft en Leeuw te zien.

De *Gegenschein* is misschien half September wel in het sterrebeeld Visschen te vinden: de maan is den 16^{en} nieuw.

Zonnevlekken beschrijven in September op de schijf een baan, die de holle zijde naar het Noorden keert.

De *tijdsvereffening* neemt deze maand af: den 1^{en} September geeft een zonnwijzer middelbaren tijd aan, den 30^{en} is hij 10 minuten bij de klok vóór.

Den 23^{en} September bereikt de zon in het *najaarsnacht-eveningspunt* den evenaar: de herfst vangt aan.

Echter duurt het nog wel twee of drie dagen, voordat dag en nacht werkelijk even lang zijn. Want daar het al dag heet, als de bovenrand der zonneschijf, door de straalbreking meer dan een halven graad omhoog getild, zich boven den horizon vertoont, wordt de zonsopkomst ongeveer 6 minuten vervroegd. Met hetzelfde bedrag wordt de ondergang vertraagd, en zoo duurt de dag bij de nachtevening niet 12 uren, maar 10 tot 12 minuten langer.

Mercurius is in het eind der maand als morgenster onder vrij gunstige omstandigheden waarneembaar.

Venus komt nu als avondster langzamerhand in iets gunstiger stand. De schijf meet half September 14" en is driekwart vol verlicht, zoo iets als een maan van tien dagen ouderdom.

Mars is in het eind der maand al kort na middernacht in het Oosten te zien. Naarmate deze planeet beter in zicht komt, neemt ook hare helderheid sterk toe. Zij is nu nog duidelijk zwakker dan Pollux, maar zij kan bij oppositie honderd tot tweehonderd maal zoo helder zijn, en Jupiter in luister nabij komen. Mars blijft voorloopig nog Oostwaarts loopen.

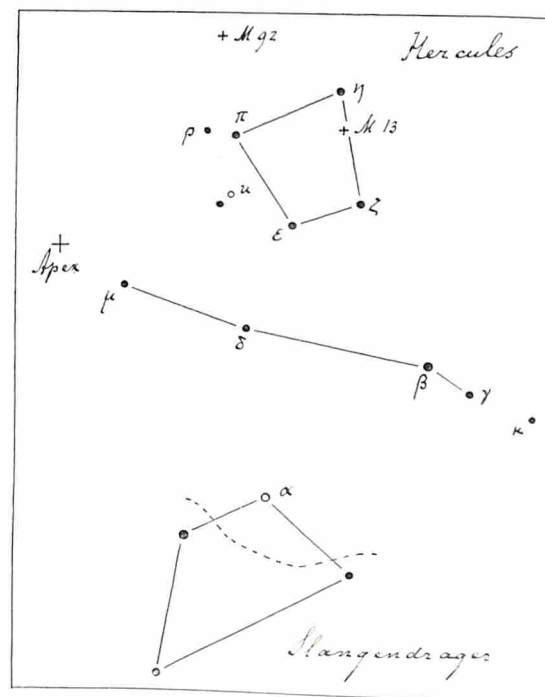
Jupiter is gedurende een groot deel van den nacht te zien: de planeet loopt langzaam Oostwaarts in den Stier.

Saturnus, in de Kreeft, is in de vroege morgenuren boven den Oostelijken horizon zichtbaar.

Daar *Neptunus* ook in de Kreeft staat, en iets voor Saturnus opkomt, en *Uranus*, in den Steenbok, bijna den heelen nacht zichtbaar is, zal men in het einde der maand wederom in één nacht alle groote planeten kunnen observeeren, een vergoeding voor de schaarschte aan planeten van dezen zomer.

HERCULES.

Ten Oosten van Boötes en de Kroon vindt men het sterrebeeld Hercules, een der uitgebreidste van den hemel. Het telt een dozijn sterren der tweede en derde grootte, maar geen enkele zeer heldere ster. Ook vormt de constellatie geen in het oog vallend afgerond geheel, zooals de Groote Beer, Cassiopeia en Boötes. Het gemakkelijkst zal men het trapezium $\zeta\epsilon\pi\eta$ kunnen vinden, midden tusschen den vierhoek van Boötes en het kleine sterrebeeld Lier, waarvan de helderste ster *Wega* op ons circumpolaire kaartje (Buiten IX N°. 18) staat. Naar het Zuiden toe sluit zich daarbij de gelijkzijdige driehoek $\zeta\delta\beta$ aan. Nog meer naar het Zuiden vindt men de oranje-kleurige ster α , die deel uitmaakt van een trapezium, dat overigens uit sterren van den Slangendrager is samengesteld. De driehoek $\zeta\delta\beta$ ligt op

het verlengde van den boog, dien men van β van den Grooten Beer over δ , ϵ en ζ kan leggen. Het trapezium $\zeta\epsilon\pi\eta$ is het heele jaar door zichtbaar, en wel tusschen 9 en 1 uur sterretijd: in October en November ziet men het alleen vóór middernacht, in December en Januari heel vroeg in den avond, maar ook alweer eenige uren na middernacht.

Hercules wordt gewoonlijk afgebeeld als een knielende reus; de figuur staat onderste boven aan den hemel: de voeten zijn gericht naar de Noordpool, het hoofd, waarin de ster α , naar het Zuiden. De reus heeft een knots in de rechter- en een tak in de linkerhand: dit zijn de appels der Hesperiden, welbekend uit de Herakles-mythen. Hevelius maakte

omstreeks 1660 van dezen tak onder den naam van *Cerberus et Ramus* een afzonderlijk sterrebeeld; met *Cerberus* worden de slangen bedoeld, die zich om den tak slingeren. Het is merkwaardig, dat de oude Grieksche astronomen, en ook Al Sufi (10e eeuw) en Ulugh-Beigh (15e eeuw) nog, niet van Hercules, maar eenvoudig van *den knielenden man* (Ἐν γόνασιν, letterlijk *op de knieën*) spreken: eerst bij Hyginus (1485) komt de naam Hercules voor.

Het sterrebeeld Hercules telt eenige fraaie *dubbelsterren*. Op de kaart vindt men α (3^m en 5^m, afstand 5"), ρ (4^m en 5^m, afstand 4"), κ (5^m en 6^m, afstand 30") en ζ . Dit laatste paar bestaat uit een hoofdster van de 3de en een begeleider van de 6de grootte, die in 34.5 jaar om het gemeenschappelijk zwaartepunt draaien: dit is voor een dubbelster een zeer korte omloopstijd. Sinds W. Herschel de eerste metingen verrichtte, omstreeks 1780, heeft men al vier omlopen kunnen waarnemen, zoodat deze baan als een der nauwkeurigst bekende kan gelden. Van het paar α is de hoofdster levendig oranjegeel, terwijl als gewoonlijk de kleur van den begeleider heel verschillend wordt opgegeven. De hoofdster is onregelmatig veranderlijk tusschen de grenzen 3^m en 4^m.

Er staat nog een tweede *veranderlijke ster* op de kaart, η Herculis. De lichtwisseling dezer ster werd langen tijd door de waarnemers voor onregelmatig gehouden, in een periode van ongeveer 40 dagen, totdat bleek, dat deze periode een schijnperiode was, ontstaande door het „zweven” der ware periode, 2d.05 tegen twee volle dagen: in 40 dagen klimt het verschil van 0^d.05 tot 2^d op. In de periode van 2d.05 wisselt de ster zeer stipt van helderheid, op de wijze, zooals β Lyrae dat doet, waarover wij de volgende maand komen te spreken.

Tot de mooiste waarnemingsobjecten voor kleine instrumenten behooren de beide vermaarde *sterrenhoopen* in Hercules, N°. 13 en N°. 92 van de lijst van Messier. Ze zijn beide voor het bloote oog zichtbaar, M 13 zelfs zeer gemakkelijk. Bij een 100-malige vergrooing biedt deze sterrenhoop op een helderen, maanvrijen nacht een schitterend schouwspel: duizenden sterren op een veld van 8' middellijn (één vierde van de maansmiddellijn) samengedrongen, zoo dicht opeen, dat men ze in het midden niet afzonderlijk kan onderscheiden. Halley, die den sterrenhoop in 1714 ontdekte, en Messier beschrijven hem dan ook als nevelvlek.

Op den linkerrand van de kaart geeft een kruisje den *Apeks* aan, het punt, waarheen de beweging van ons zonnestelsel te midden der sterren gericht is. Heel nauwkeurig kent men dit punt niet, en het is misschien veiliger te zeggen, dat onze zon met haar trawanten op reis is naar een punt, dat op de grens der sterrebeelden Hercules en Lier ligt. Door de onderzoekingen van Campbell weet men echter de snelheid der beweging ten opzichte van het sterrenstelsel vrij scherp aan te geven: zij bedraagt bijna 20 KM. in de seconde, en is dus tweederde van de snelheid, waarmede de aarde hare baan om de zon beschrijft.

A. A. N.

De belangwekkende geschiedenis van Mevrouw Balfame

(35) DOOR GERTRUDE ATHERTON.

RUSH bezat een diabolische gave om een getuige belachelijk te maken, doch de Amerikaansche geest is essentieel een rechtvaardige, in gewone omstandigheden weinig emotioneel, en een ware magneet waar het feiten betreft. Toen de rechter de zitting verdaagde tot Maandag, gingen de verslaggeefsters neerslachtig heen, na te vergeefs gepoogd te hebben mevrouw Balfame te naderen; de jonge mannen slenterden naar buiten met hun hoofd in de lucht; en de lippen van Rush waren zoo vast gesloten dat zijn gelaat van zuiver graniet leek. Inderdaad was zijn hart zwaar als lood.

Mevrouw Balfame, die zich zoozeer beheerscht had, dat zij geen de geringste belangstelling had getoond zoolang Mott in de getuigenbank stond, stond op toen de rechter de zaal verliet. Zij glimlachte tegen elk harer vriendinnen afzonderlijk, en kuste de meest op den voorgrond tredende dames van Elsinore, die dien geheelen, moeilijken dag aan hare zijde hadden gezeten.

„Komen jullie maar niet naar de gevangenis,” zeide zij. „Ik weet dat jullie doodmoe bent, en ik heb ergens hoofdpijn. Ik moet wat gaan liggen. Maar kom vooral morgen. Jullie zijn heusch te goed voor me. Dank jullie allemaal hartelijk.”

En toen volgde zij den sheriff met flauwen glimlach en lichten tred door den langen tunnel, terwijl er een vreeselijk visioen voor hare oogen op en neer danste.

HOOFDSTUK XXXIII.

Toen Rush de zitkamer, die ter beschikking van mevrouw Balfame was gesteld, binnentrad, vond hij haar niet badend in tranen zooals hij vol angst verwacht had; doch wel liep zij wanhopig de kamer op en neer met haar handen in haar verwarde haar. „'t Is gedaan met me! 't Is gedaan met me!” riep zij al maar, terwijl Rush de deur haastig achter zich sloot. „Het was beter geweest als ik dadelijk de waarheid had gezegd... dat ik dien avond wél naar buiten ben geweest. Het was niet zoo'n heel mal excuus... dat ik dacht een inbreker bij het boschje

te zien... en dat is waar ook, God hoort het me zeggen. Of ik had kunnen zeggen dat ik wat rondliep, omdat ik hoofdpijn had...”

„Dat zou niemand geslikt hebben. Als ik had kunnen ontdekken wie de persoon in het boschje was... als ik hem en zijn kaliber een en veertig revolver had kunnen vinden, dan was het wat anders geweest. Maar nu dat niet zoo is, zullen we ons op de manier die we eenmaal hebben vastgesteld, zoo goed mogelijk verdedigen. Maar ik geef toe,” zeide Rush, terwijl ook hij de kamer op en neer begon te loopen,... „dat het er vandaag niet erg gunstig uitziet. Er bestaat geen schaduw van een kans om te bewijzen dat Mott het gedaan heeft. Gore weet op de minuut hoe laat Mott Susie Lacke verliet; dan moet jij dus al even éérder zijn uitgegaan...”

„O neen, hij heeft het niet gedaan. Dat heb ik geen oogenblik gedacht. Neen, zoo gelukkig zijn we niet. Het moet de een of andere vijand geweest zijn, die in die auto recht naar New-York gegaan is. Maar ik... ik... Auburn... de elektrische stoel... ze geloofden het allemaal... o, m'n God! M'n God!”

Zij stak haar armen omhoog en wierp zich toen op een stoel aan de tafel neer, met haar gelaat op haar armen, terwijl haar lichaam heen en weer deinde. Haar stem klonk dof van afgrijzen en wanhoop, die veel grooter was dan op den dag harer arrestatie, en, zelf overspannen, voelde Rush zich machteloos door alles wat hij dien dag gevoeld had. In de betrekkelijke intimiteit der laatste tien weken, waarin hij meermalen uren achtereen met haar had gepraat, had zij hem in vele opzichten gedésillusionneerd, hem verveeld, hem gedwongen zichzelf te bekennen dat haar schoone omhulsel een onbelangwekkenden geest bevatte, en dat de eenige diepten in hare persoonlijkheid, die hij te zien kreeg, zoodanig waren dat hij ervan terugdeinsde, en dat zij geenszins die bekoring opwekten, zelfs bij het terugstootende, eigen aan een hartstochtelijker natuur. Nog steeds vond hij haar de mooiste vrouw die hij ooit ontmoet had, en zoo haar schoonheid hem nu al koud liet, zijn bewondering voor haar was gedurende de laatste drie dagen opnieuw levendig geworden, want haar houding en optreden in de gerechtszaal waren boven allen lof verheven geweest. Hij had zich zijn wispelturigheid verweten, en zijn verachtelijke mislukking als minnaar; en hoe meer hij zichzelf verachtte, hoe vaster hij bij zichzelf besloot precies zoo te handelen als toen hij haar nog beminde en haar aanbad, in den tijd toen hij zelfs zijn leven voor haar had willen geven. Hij was in zulk een „impasse”, dat het hem weinig kon schelen wat er van hem werd.

Hij boog zich over de tafel en legde zijn handen zwaar op haar armen.

„Luister eens!” zeide hij kort. „Je gaat niét naar Auburn. Je zult deze gevangenis niet later dan het midden van de volgende week verlaten, vrij en wel. Als ik je door mijn toespraak tot de jury niet kan vrijkrijgen... dan zal ik in de beklagdenbank gaan staan en zweren dat ik den moord zelf bedreven heb.”

„Wat?” zij hief het hoofd op en staarde hem aan. Zijn gelaat stond strak, doch zijn oogen gloeiden als vurige kolen.

„Ja, ik zie wel kans om ze dat te doen gelooven. Je herinnert je, dat ik dien dag van de Club naar jouw huis ging. Niemand zag me erheen gaan, en niemand zag me er vandaan komen. Van het oogenblik af dat ik je verliet, tot den volgenden morgen, heeft niemand, tenminste voor zoover ik weet, mij dien avond gezien, behalve Dr. Anna. Wij ontmoetten elkaar buiten op den weg naar de boerderij van Houston, en zij reed naar huis. Zij gelooft dat ik het gedaan heb, en Cummack doet dit ook, en zoo noodig zal hij er in slagen haar een verklaring te laten afleggen...”

Mevrouw Balfame sprong op. „Heb je het werkelijk gedaan? Heb je het gedaan?”

„Aha! Zelfs jou kan ik het doen gelooven. Neen, ik heb het niét gedaan, maar al hing mijn leven er van af, dan zou ik geen alibi kunnen bewijzen. Ik zie wel kans om den rechter en de jury te doen gelooven, dat...”

„En denk je dat ik dat zou toelaten?”...

„Ze zullen me gelooven. En Dr. Anna... wie zou twijfelen aan haar getuigenis, dat mijn voorkomen en gedrag dien avond op den weg door het moeras bijzonder verdacht leken? En hoe zou jij het tegendeel kunnen bewijzen? Er was een man in het boschje, nietwaar?”

„Ja, maar jij niet; waarom weet ik niet, maar daar zou ik op kunnen zweren. En dat zal ik... als je zóó iets krankzinnigs doet... dan vertel ik de volle waarheid over mezelf.”

„En wat zou dat nu geven? Balfame werd gedood met een revolver van kaliber een en veertig. De jouwe was een van acht en dertig.”

„Hoe weet je dat?”

„Omdat ik hem vond den nacht dien ik in je huis doorbracht — den nacht vóór je arrestatie. Ik wist dat je nooit zou uitgegaan zijn om een inbreker weg te jagen, zonder revolver... evenmin als de jury zoiets ooit zou geloofd hebben. Ik vond het pistool. De vele bijzonderheden van het zoeken doen hier nu niets ter zake. Hij zit in mijn brandkast. Ik heb hem bewaard omdat het misschien nog eens noodig zou kunnen zijn hem voor den dag te halen.”

(Wordt vervolgd).

VAN GIRGENTI NAAR DE ZUIDKUST VAN ITALIË.
DE BOUWVAL VAN HET GRIEKSCHE THEATER BIJ TAORMINA. OP DEN ACHTERGROND KAAP SCHISO EN DE ETNA.

VAN GIRGENTI NAAR DE ZUIDKUST VAN ITALIË.

(Slot).

VAN Girgenti zouden we naar Syracuse gaan, en we zagen het groote verschil tusschen de schitterende kust van het eiland en het binnenland dat we op dit traject geheel doorstoomden. Van alle kanten was het een opéénvolging van dorre vlakten, kale rotsen en uitgedroogde beken, die het land een aanblik van troosteloze eenzaamheid en onvruchtbaarheid geven. Vroeger kroonden zware bosschen de bergen en vlakten, die langzamerhand het water dat op hun hellingen was achtergebleven, konden verspreiden en den grond vruchtbaar maken. Armoede en onwetendheid deden de Sicilianen deze bosschen omhouwen, en hierdoor is niet alleen het uiterlijk van de bergen veranderd, maar valleien en rivieren hebben er evenzeer door geleden. Sicilië, verstoken van water, heeft een ruw stug uiterlijk verkregen; dit is echter alleen maar van toepassing op het land zelf, want iets wonderlijkers dan de kust met haar vele bloeiende plaatsjes, is nauwelijks denkbaar.

De zwavelindustrie heeft er het hare ook toe bijgedragen om het land, dat oorspronkelijk door ligging en klimaat één van de mooiste en rijkst gezegende mocht zijn, tot het meest beklagenswaardige te maken. Het werkregime in de zwavelmijnen is het treurigste wat men zich maar denken kan. „La Sicile sous la monarchie de Savoie”, door Combes de Lestrade, een uitstekend werk over de sociale toestanden en den arbeid in Sicilië, geeft er een treurig maar zeer juist overzicht van. Wel is het een donkere schaduw die hij op onze vreugde werpt als we door de velden, rijk aan mooie herinneringen, dwalen, maar nu zoo ontzettend arm aan welvaart, zelfs aan leven. Aan elk stationnetje zagen we de groote gele zwavelblokken, als zoovele sombere bladzijden uit het levensboek der Sicilianen.

Daar het landschap, dat we van den trein uit zagen, steeds even troosteloos was, besloten we onze reis op de helft te onderbreken en in Castrogiovanni te overnachten, een plaatsje ongeveer 1000 M. boven den zeespiegel, dat juist midden in Sicilië gelegen is en daaraan den schilderachtigen bijnaam „navel van Sicilië” te danken heeft. Daar we in de Baedeker hadden gezien, dat er maar twee maal per dag een diligence van het station naar het stadje liep en we pas om 10 uur s' avonds zouden aankomen, bestond er maar weinig kans een vervoermiddel te vinden, dat ons naar de stad zou brengen, maar we besloten, het aan het noodlot over te laten. Even voor half 11 stapten we uit den trein tot groote verbazing van de stationsbeambte, die op dat uur nooit vreemdelingen zag, en al half en half vermoedde, dat we eigenlijk maar op goed geluk uitgestapt waren. 't Was een aardige intelligente jonge man, die alle moderne talen een beetje sprak, die hij door middel van goedkope taalboekjes en door wat hij van de vreemdelingen hoorde, had aangeleerd. Al dadelijk zei hij dan, dat we

geen rijtuig aan het station zouden vinden en ging hij zelf mee naar buiten om te kijken, maar neen hoor, niets te zien. Ten einde raad, besloten we om maar weer gauw in den trein te stappen maar jawel, die reed juist heel kalm het station uit. Onze jonge vriend zat er al even erg over in, als wijzelf en hij stelde ons voor den nacht in de wachtkamer op de banken te blijven slapen. Dit leek ons in 't geheel niet comfortabel of aangenaam, en ieder die de wachtkamers van de kleine spoorwegstationnetjes in Italië en vooral op Sicilië kent, zal dat dadelijk toegeven.

Eindelijk, na veel heen en weer gepraat, wist hij raad. Z'n vader was de gelukkige bezitter van een kar en muilezel en zou ons wel naar boven willen brengen. We namen dit dankbaar aan en na eenig loven en bieden werd de koop gesloten. 't Huisje van vader lag nog een half uur loopen van het station, maar we wachtten nog even tot de jonge man mee kon gaan, want hij gaf ons de geruststellende verzekering, dat de streek daar zeer onveilig was en dat hier haast alle leden van de „Maffia” woonden, en dat er heel wat beroovingen en moorden plaats hadden, maar ze kenden hem allemaal wel en zouden ons dus zeker met rust laten. Ook vertelde hij met kinderlijken eenvoud dat hij elken avond tabak en sigaren ging brengen naar soldaten die een eind verderop een kruitmagazijn bewaakten, zoodat we elkaar eens bedenkelijk aankijken en ook naar het plaatsje heel hoog boven ons, dat ons dien nacht zou herbergen, als het er tenminste nog van zou komen.

't Was een wondermooie avond, juist geschikt voor een avontuurlijke tocht, en onder de voortdurend griezelige verhalen van onzen geleider bereikten we het huisje. Een oude man verscheen in een cape gewikkeld en een doek om z'n hoofd gewonden, voor de kou. Een vrouw met een lantaarn verlichtte het gansche tafreel. De conducteur praatte maar steeds door en vroeg ons om aan z'n moeder te vertellen dat hij zoo goed vreemde talen sprak, want z'n moeder lachte hem er steeds om uit, maar haar gezicht verhelderde toch, toen we onze bewondering over z'n knapheid uitspraken. Nadat de oude man had gehoord waar het om te doen was en z'n zoon hem de geldelijke voordeelen had opgenoemd, ging hij zonder iets te zeggen zijn karretje en muilezel halen. Zoo'n kar is ongeveer op manshoogte met 2 heele groote wielen, er werden stoelen in gezet die stevig werden vastgesjord en na eenige vruchteloze pogingen, veroorzaakt door nauwe damesrokken, kwamen we toch eindelijk in de kar en op de stoelen terecht. De stoet stelde zich in beweging, vóórop een kleine jongen met een lantaarn, dan de muilezel, bestuurd door den ouden in cape en doeken weg-gemoffelden man, daar hoog boven uit wij, als koningen op een zegewagen.

De conducteur liep een eind met den optocht mee en riep maar steeds „courage,” we behoefden niet bang te zijn, alle inwoners

kenden z'n vader, dus 't zou best gaan, maar flink zijn en moed houden, en nog lang nadat hij afscheid genomen had, hoorden we hem roepen en stierf z'n stem weg met „sempre coraggio, toujours courage.” Stapvoets ging het voorwaarts, statig en fier, zooals het bij het gansche avontuur paste. De weg was steil, de temperatuur heerlijk, hoewel steeds meer afkoelend naarmate we stegen. De muilezel scheen ook plezier in het geval te hebben want telkens vloegen zijn achterpooten de lucht in en bonkten dan met hevigheid tegen de kar aan, zoodat we ons steeds krampachtig vastklemden. Zoo reden we bijna twee uur. Aan den ééne kant van den weg een hooge steile bergmuur, aan den anderen kant een ravijn, zoodat de bewegingen van ons ezeltje ons wel een beetje benauwdde.

Hoog boven ons deden een paar zwarte silhouetten van huizen het dorp vermoeden, waar we langzamerhand met verlangen naar staarden, want onze knieën en voeten waren bijna bevroren van de kou en het stil zitten. Steeds duisterder en somberder werd de diepte achter ons, het leek alsof we uit een afgrond opstegen, hooger en hooger. Het was een onvergetelijke nacht, zoo heerlijk avontuurlijk.

Eindelijk bereikten we de eerste huizen van het armoedige plaatsje, er was geen mensch te zien; alleen een paar flauw brandende lantaarns wierpen hun schijnsel op de omgeving. Een hotel dat er zeer net en aanlokkelijk uitzag, weigerde langen tijd zijn deuren voor ons te openen, maar na hardnekkige pogingen van onzen kant kwam er van de andere zijde van de deur toch eenige beweging en gelukte het ons, den slaapdronken waard duidelijk te maken, dat we eten en nachtlgies verlangden. 't Duurde toen niet lang meer, of we konden in een behagelijk verwarmde zaal de wederwaardigheden van dien avond bespreken. Onze voerman was ook tevreden en gaf ons uit dankbaarheid een boekje van vier bladzijden ongeveer, met een gedrukt gedicht, waarvan hij zelf zich als de dichter ontpopte. Toen we den volgenden ochtend buiten kwamen, zagen we de diepte, waaruit wij den vorigen nacht waren opgestegen.

Ofschoon we het overal lekker warm hadden gehad, was het hier, hoog boven alles uit, bijzonder koud, er woei een snijdende wind en 't duurde niet lang, of dikke sneeuwvlokken dwarrelden door de straten, die er, met hun langzaam aandikkend sneeuwkleed en het mooie schilderachtige menschenras, karakteristiek uitzagen.

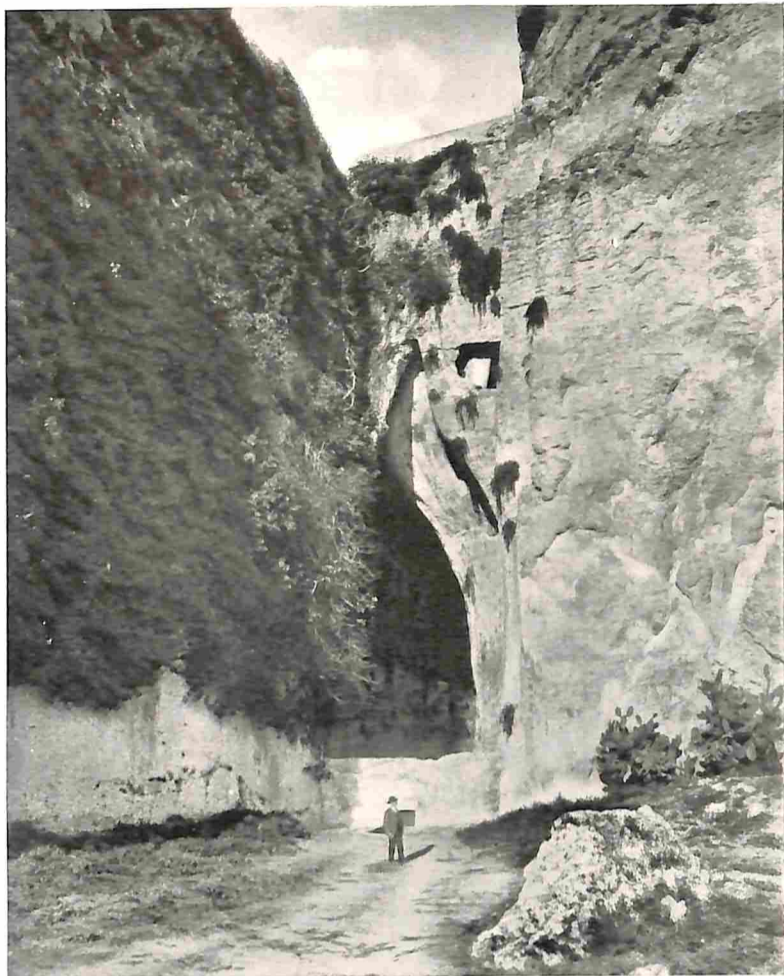
Vooraf de mannen zijn van een mooien bouw, 't zijn haast allen bijzonder interessante koppen, verbrande gezichten, forsche gestalten, pikzwart haar en de warme zonnige zuidelijke oogen, die ook op dit plaatsje al heel wat onheil hebben gesticht. Ze droegen donkerblauwe capes waarvan de kap als een soort helm over het hoofd zat. Zelfs geestelijken zagen we in die schilderachtige draperiën gehuld, allen hadden ze een statige zelfbewuste houding, natuurlijk door die kleeding nog verhoogd.

De dom viel ons door zijn armoedigen vervallen toestand heel erg tegen, geen enkel kunstwerk was er te vinden. Toen we binnenkwamen was er juist dienst en 't was er zoo koud, dat alle geestelijken hun handen boven een test met vuur, die ze zelf meebrachten, zaten te verwarmen; 't was alles heel erg primitief, maar toch gaf het als geheel iets gezelligs en gemoedelijks. Deze bijeenkomst werd opgeluisterd door de klanken van een orgel, dat midden in de kerk stond. 't Was een klein lichtgroen geverfde houten kast met een massa deuren en kleppen, waarvan alle toetsen loszaten, die als de beenderen van een geraamte tegen elkaar klepperden. Toen de dienst afgelopen was gingen alle geestelijken met hun kooltje vuur weer weg.

Aan den overkant van den berg, waarop Castrogiovanni ligt, zagen we nog een ander plaatsje liggen, grauw en grijs op een rotspunt vastgekleefd; men overziet zoo'n plaatsje geheel, hoort de kerkklokken van uit de verte luiden, het blaffen van de honden en 's avond zien we één voor één de lichten ontsteken. Zoo van uit de verte leeft men elk uur van den dag met de inwoners mee, en toch wist bijna niemand iets van dit plaatsje, kende er geen sterveling van en ze waren nog nooit bij hun burens aan den overkant geweest. Ze leven hun eigen leventje, zonder belangstelling en onbekend met alles wat buiten hun sfeer ligt.

*
*
Van Castrogiovanni naar Syracuse.

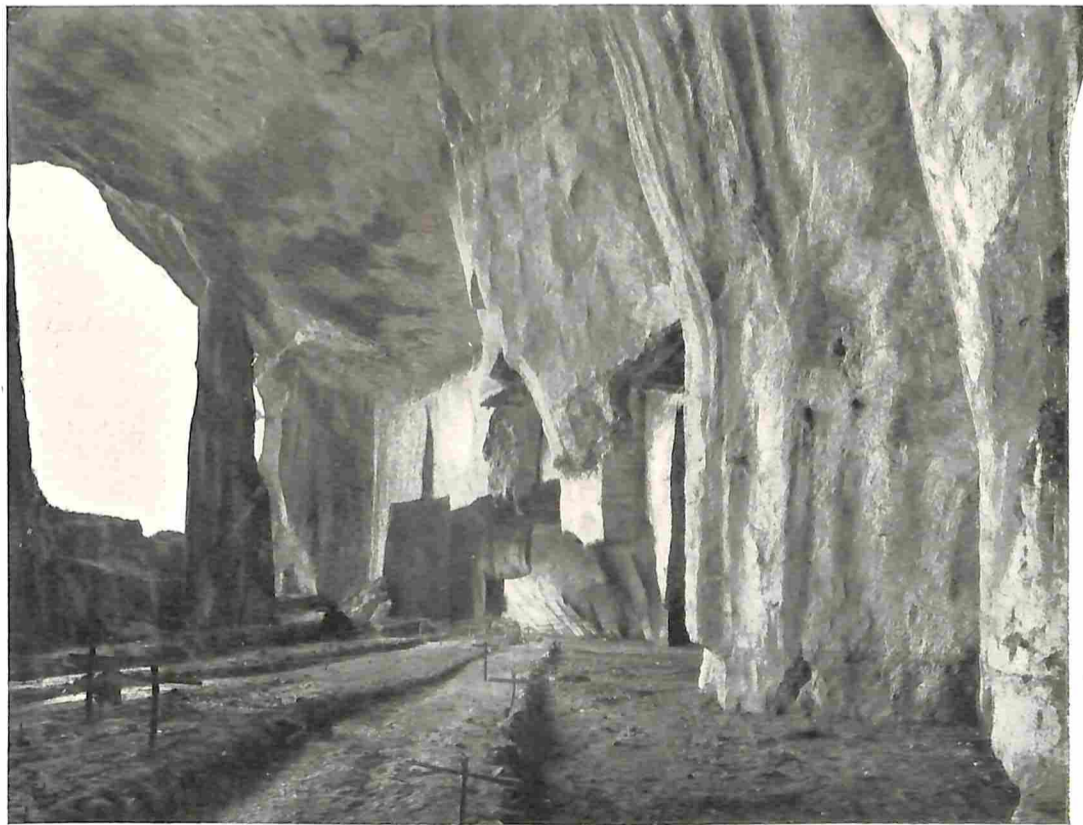
Bij Bruccoli kregen we voor het eerst de Jonische zee in al haar grootscheit te zien, die we tot Syracuse volgden. Wat viel de moderne stad Syracuse ons tegen; een zandweg tusschen leelijke vuile huizen, bedekt met een dikke grijze poeierige stoflaag, waar de zon haar allerfelste stralen op afschoot, die onze oogen, hoewel beschut door blauwe brillen, verblindden. Hoe gauw was het vuil, de warmte en de felle zon vergeten, toen we de wonderen van het oude Syracuse uit

VAN GIRGENTI NAAR DE ZUIDKUST VAN ITALIË.
HET „OOR VAN DIONYSIUS" IN DE LATOMIA DE PARADISO
BIJ SYRACUSE.

den Griekschen tijd zagen. We waren er met de lunchmand op uit getrokken, daar we zeker den ganschen dag zouden uitblijven om de vier oude Grieksche steden, Epipolae, Napolis, Tyche en Achradina, te gaan zien. Van de beide laatste was niets meer overgebleven dan puinhoopen en hier en daar een kolom van marmer of graniet als eenzaam overblijfsel van de eertijds zoo wondermooie steden.

Van Epipolae was een oude vesting bewaard gebleven waar men voorzien van een toegangskaart naar hartelust kan rondwalen. De stad zelf is ook geheel in puin gevallen en langzamerhand begroeid met den meest wonderlijken plantengroei dien men zich maar kan denken. Rondom ons lagen uitgestrekte velden vol oranjeleuige en roode bloemen, waar de marmere brokstukken van het fort bovenuit staken. 't Was een aanblik om

VAN GIRGENTI NAAR DE ZUIDKUST VAN ITALIË.
IN DE LATOMIA DE PARADISO BIJ SYRACUSE.

nooit te vergeten, maar nog wonderlijker was het, toen we aan de zeehelling een purperen kleed op de grond zagen uitgespreid, dat bij het water in het fel blauw van de zee overging. 't Was een bloem, die over den grond voortkruipt, „il barbe de Giove”, de baard van Jupiter, genoemd. 't Zijn zware trossen die zich naar alle zijden vertakken, met dikke stelen van driehoekigen vorm. De middellijn van de bloem bedroeg wel 8 a 10 c. m; de gansche hellende vlakke was er mee bedekt en schitterde en tintelde in het zonlicht, als de wondere mozaïeken te Palermo.

In het gedeelte van de vesting, dat onder den grond was gebouwd, zagen we nog de gangen, waar certijds de krijgsknechten liepen, terwijl één hooge smalle gang voor de paarden in de rotsen was uitgehouwen. We konden zoo door een doolhof dwalen, die op verschillende punten in zee uitkwam en waar vroeger de bemanning voor de vloot werd ingescheept. 't Werd ons wel een beetje kil en somber te moede, daar in die vochtige onderaardsche holen, waar we aldoor het bruischen en klotsen van de zee hoorden, wat een zeer eigenaardig effect teweeg bracht.

Van Epipolae reden we naar Neapolis, waar een Grieksch theater en een Romeinsch amphitheater, beiden zeer goed bewaard gebleven, te zien waren. Het eerste is een halfroond, trapsgewijze

VAN GIRGENTI NAAR DE ZUIDKUST VAN ITALIË.
STRAATJE TE RANDAZZO.

naar bovengaand gebouw: het tweede een ellipsvormig trappen-gebouw, in den geest van het Colosseum te Rome.

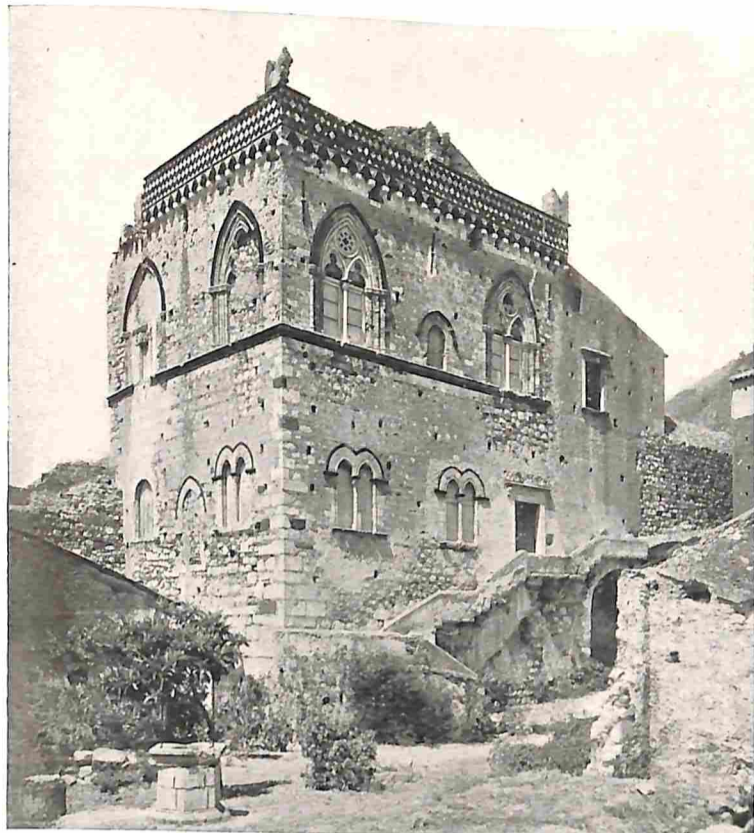
De Latomiën, die ons als het glanspunt van Syracuse waren beschreven, waren nu aan de beurt en we gingen het eerst naar de „Latomia de Paradiso.” (Afgebeeld op blz. 413). Een Latomia is een kuil van een 30 à 40 meter diepte met meestal een middellijn van ongeveer 150 à 200 meter: zoo'n kuil werd meestal gegraven terwille van de steen die er uitgehouwen werd, en die voor allerlei bouwwerken werd aangewend. Toen kwam men op het denkbeeld om die kuilen als gevangenis te laten dienst doen en in de „Latomia dei Capucinni” hebben volgens de overlevering en in de „Latomia de Paradiso” al 7000 Atheners den hongerdood gevonden. Wat dus vroeger een ware hel was, heeft de natuur langzamerhand tot een Paradijs al herschapen, wat men aan den naam „Latomia de Paradiso” al bevestigd vindt en die natuurlijk haar naam aan de bloemen en den plantengroei te danken heeft. In die Latomia zagen we een opgaande rots, die den vorm van een reusachtig oor heeft, het oor van Dionysius genoemd. De legende vertelt dat het paleis van den tyran boven dezen put was gebouwd en dat hij daar zelfs het zachtste gefluister der gevangenen kon verstaan.

Tegenwoordig kan men zich dit alles nauwelijks indenken, want alles wat we om ons heen zien, stemt tot genieten en blijheid. Langs een dalend wegje komt men zoo'n Latomia binnen. De wanden zijn enorme stijle rotsmassa's, die boven aan dikwijls heelemaal overhangen, zoodat de gedachte aan een reusachtig omgekeerde kom telkens bij me opkomt; langs die wanden één tinteling van kleuren, door de struiken geraniums, rozen en goudgele brem. Langs de paden staan boomen met Japansche mispels, zóó volgeladen, dat de takken buigen; de geur van bloeiende sinaasappels en citroenboomen doet ons bijna bedwelmen, de grond ligt als een gouden veld vol met afgevallen vruchten. De oogen kunnen zich niet genoeg verzadigen; men ademt de heerlijk zoete geuren op en een gevoel van dronkenschap komt over ons, langzamerhand bedwelmt men, wordt men dronken van zooveel schoonheid. We gingen nog naar de „Latomia di Venera,” die, hoewel minder groot, dezelfde impressie gaf. Hier woonde een oud vrouwtje in een schilderachtig huisje tegen de rotsen aan, temidden van die heerlijke natuur, 't was de bewaakster, en toen we een poosje met haar spraken en ze ons de vrijheid had gegeven om vruchten te eten en mee te nemen, zooveel we wilden, stelde ze zich zelve al lachend als Venera (Venus) voor. 't Vroolijke oudje had al van kind af aan in dat huisje gewoond. Haar vader was daar eerst concierge, toen haar man, en toen ze weduwe was geworden, mocht zij en haar zoon de rust en vrede van dit paradijs bewaken.

Toen we weer naar Syracuse terugreden kwamen we langs het prachtige oude paleis Lanza, dat, in de XIVe eeuw gebouwd, duidelijk de sporen van Arabischen invloed toont. Alle deuren en vensters waren zoo uiterst gevoelig en fijn gebeeldhouwd, dat het leek of er fijn kantwerk op was aangebracht. Doodelijk vermoeid van alles wat we dien dag gezien hadden en van het loopen en rijden in die zware met bloemengeur doordrenkte lucht, sliepen we dien nacht een wijzertje rond om den volgenden dag tot Catania, steeds langs de kust, verder te reizen en daar een treintje te nemen dat ons rond de Etna zou brengen. Door ongesteldheid van één onzer reisgenooten stapten we te Randazzo uit, een prachtig middeleeuwsch plaatsje met een mooie rustige kerk en klokketoren, van uit de kamer van ons zeer primitief hotelletje zagen we in een schilderachtig steegje uit, waar een kind en een kip de eenige passage vormden (zie de afbeelding hiernaast).

In den nacht aangekomen, opende ik den eersten morgen mijn vensters en bewonderde de omgeving van Taormina. Vóór het balkon, waarop ik leun, zijn al de schatten van de godin Ceres uitgespreid. De Etna, geheel blank van versch gevallen sneeuw, is betrekkelijk vlak bij, terwijl een groote rookpluim er zich uit verheft, wat tegelijk een dreigend maar door de grootsheid van het tafereel ook weer een rustig aanzien geeft. De menschen zijn het genot ontzeggen in de lente hier te komen. Het geluk om al dit schoone te zien is wel het beetje angst waard dat men zou kunnen gevoelen bij het zien van de steeds dreigende Etna. Evenals Sicilië-zelf moet men z'n geluk als het noodig mocht zijn betalen. Maurel, een schrijver over „la Sicile”, zegt „dat de mensch met z'n gevoel voor rechtvaardigheid, nauwelijks een zoo zuiver en volmaakt werk als Taormina zou kunnen goedkeuren als de Etna zijn schaduw er niet op wierp.” De dreigende silhouet van lijkt, verhoogt het geluk deze heuvels, rotsen en rivieren te zien en al de schakeeringen van dit harmonieuze geheel te genieten.

Op den top van kaap Taormina, op een plateau, ligt het door omgeven door trappen, die in de rotsen zijn uitgehouwen. Waar vestigen? Vóór ons, achter en links ligt de zee in haar oneindige kleurspoor heeft de kleur van het water veranderd, schuimend daar, waar de boot voorbijgegaan is. Dicht bij den oever wordt het door zien kan, het is lieflijk en majestueus beide. Het plaatsje Taormina laat zich door de zon blakeren en we zien de straatjes die als een waterval van boven naar beneden loopen: blauw, wit, grijs, marmer, gele en bruine tinten. Groot is de welsprekendheid van een

VAN GIRGENTI NAAR DE ZUIDKUST VAN ITALIË.
HET PALEIS VAN DEN GRAAF SAN STEFANO TE TAORMINA.

zuil, staande gebleven temidden van een ruïne, tragisch een kolom te zien liggen, met haar brokstukken den grond bezaaiend.

En toch waren het menschen, die dit theater op de punt van dezen rots bouwden en het als achtergrond de golvende lijnen der oevers en de verschrikking der Etna gaven. Het waren menschen die dit schouwspel hebben samengesteld en die de mededinging van zulk een grootsche natuur niet vreesden voor hun werk. Een volk dat groot en fier genoeg was, om zich op deze hoogte te brengen en er zich te handhaven.

Het is niets dan een muur, die haar venster op de zee en de bergen opent, doorsneden van nissen en kolommen. Het is niets en toch is het schitterend, omdat de lucht zuiver, de oevers trillend en de bergen levend zijn en omdat er niets aan werd toegevoegd, dat deze schoonheden beleedigt, maar ze integendeel verhoogt. 's Avonds in het dorp, zagen we troepen geiten met hun mooie zijdeachtige langharige vachten, hun droomerige oogen en fijngevormde koppen. Ze hooren in deze omgeving thuis, ze maken er een deel van uit. Overal kwamen we ze tegen, op de ruïnen van het Badia Vecchia waar ze op de puinhoopen rondtrippelden, bij het paleis van den graaf San Stefano, en waar men ze zag, behoorden ze er bij. Het wonderlijke oude klooster, dat op een hoogte gebouwd was, lag daar zoo rustig en stil alsof het eeuwig daar zal blijven liggen, zooals het al eeuwen doorstaan heeft. Het is uit de 13e eeuw en de Normandisch-Arabische invloed is hier duidelijk zichtbaar evenals in het paleis van S. Stefano, dat uit dienzelfden tijd stamt. Nu bewoont een arme dagloner met zijn gezin dit schoone gebouw, d. w. z. ze leven er in een of twee vervallen kamers, maar ze waren er gelukkig, ze bewoonden een paleis, hadden zon, bloemen, vruchten, wijn in overvloed en bovendien, ze woonden in Taormina en dat was hun al genoeg om gelukkig te zijn. Den laatsten dag dat we in dit lustoord waren, gingen we nog eens naar het theater om voor het laatst nog eens rustig van al die schoonheid te kunnen genieten.

Weer zagen we van het tooneel de zee, de groote Cactusplanten met haar smakelijke vruchten, kaap Schisó, het dorp met zijn onregelmatigen huizenbouw en de sneeuwgekroonde Etna. 's Middags gingen we nog even thee drinken in het oude klooster van S. Domenico, nu herschapen in een modern hotel; de klooster-gang gaf een heerlijk koel zitje met uitzicht op de bergen en de bloemenweelde van het binnenhof.

Wel is het ergerlijk en banaal, daar waar vroeger de kloosterlingen in devotie hun gebeden zegden en in meditatie neerzaten, nu een troepje luidruchtige wereldsche menschen te zien, die zich met allerlei moderne versnaperingen restaureeren.

Toen we naar het station reden, zagen we de Etna met een geweldige rookpluim versierd en nog lang nadat we in den trein naar Messina zaten, zagen we hem achter ons liggen. Reeds lang vóór we Messina naderden zagen we de houten barakken, die door de ongelukkigen, die de ramp overleefden, bewoond werden. 't Was een droevig gezicht, die lange rijen houten schuren, waar de hitte des zomers ondragelijk moet zijn.

Te Messina gingen we met den trein op de boot die ons naar Reggio zou brengen de landingsplaats voor het Vasteland.

We voeren tusschen Scylla en Charybdis door, volgens de Grieksche mythologie figuren, die ieder aan een rots geketend waren. Scylla, door de ijverzucht van Amphitrite, van een mooi jong meisje, omgetooverd in een afschuwelijk monster. Charybdis die in een rots woonde en alles wat in haar nabijheid kwam, verslond.

Odyseus beproefde, toen hij door deze zeeëngte kwam, de gevaarlijke nabijheid van Charybdis te vermijden; hierdoor voer hij te dicht langs Scylla, die zes van zijn makkers roofde.

Hoogstwaarschijnlijk zijn deze monsters bedoeld als zinnebeeldige voorstellingen van de draaikolk die door de strooming van het water veroorzaakt wordt en welke de doorvarenden niet konden vermijden, zonder te dicht bij een van de rotsen te komen, waar het monster zich van hen meester maakte.

Overneming verboden.

H. VAN REIJN—DE KORT.

HET OUDE KABINETJE.

DE plek, waar ik mijn aanzijn kreeg, en uit zware eikenplanken in elkaar werd gezet, was een smalle, donkere werkplaats met uitzicht op een somber binnenplaatsje, waaraan een paar hard-groene, gladbladerige planten in rood geschilderde bloempotten en twee kooien, in de eene: een leeuwerik op een graszoodje, in de andere een kwartel die tot vervelens toe zijn, „kwik me dit, kwik me dat” liet hooren, eenige vroolijkheid gaven.

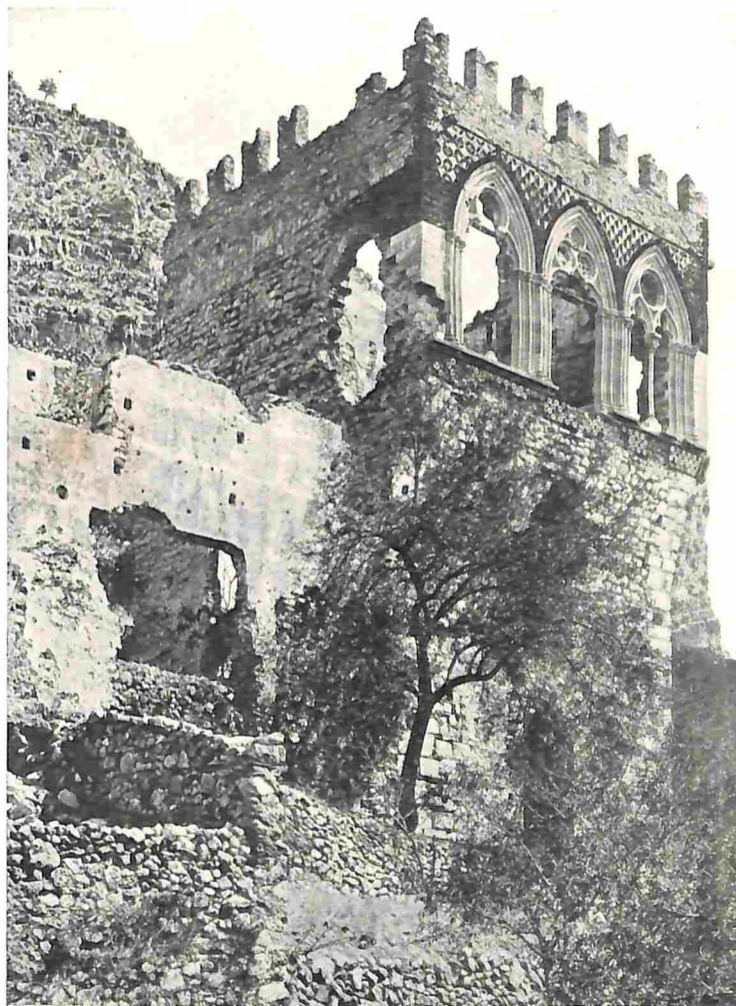
De baas van de zaak, een ouderwetsch manneke, onafscheidelijk van zijn kort, witaarden pijpje met het gevlochten dopje van ijzerdraad er op — voor de veiligheid, tusschen al het kostbare hout — werkte met een even ouden knecht in gestadige overeenstemming en elkaar begrijpen. Zoo werd ik dan ook in kalme tevredenheid en secuurheid in elkaar gemaakt, zooals ik reeds zeide: uit zware eikenplanken. En wat mijn groote schoonheid werd, mijn buitenste laag was wortelhout, de mooiste toen ter tijd meest aanzienlijke en gevraagde houtsoort.

Ik voelde het iederen dag meer, dat ik mooi werd — niet groot, maar vlug en sierlijk, slank, en niet zoo zwaarlijvig als een heel oud vervallen kabinet dat wat opgelapt moest worden en achter in de werkplaats stond te puffen en te zwoegen met zijn uitpuilenden buik. Ik was plat en had in mijn onderste gedeelte twee ruime laden en daarboven twee kleinere. Mijn bovenste gedeelte vond ik een kunstwerk, twee massief wortelhouten deurtjes waarachter mijn inwendig verrassend voor den dag kwam. Want behalve twee planken bevonden zich vlak onder mijn hart vier kleine laadjes, waaraan peervormige koperen trekkertjes vroolijk bengelden. Boven op de sierlijke kap een kunstig, door den ouden knecht vervaardigd hekwerkje, dat met veel zuchten en kreunen door de beide oude werklieden op mijn kruin werd getild.

Toen de afwerking gereed was en ik bovendien nog op elke lade en aan de deurtjes mooi, stevig koper beslag kreeg, was ik zoo grootsch, dat ik van vreugde begon te waggelen.

„Vreemd”, zei de baas, „hij staat wankel.”

„Alles staat toch haaks op elkaar,” zei de knecht.

VAN GIRGENTI NAAR DE ZUIDKUST VAN ITALIË.
RUÏNE VAN HET OUDE KLOOSTER UIT DE DERTIENDE
EEUW TE TAORMINA.

En ze probeerden, trokken en schoven aan mij en bevonden alles in orde.

Ik was toen zoo wijs stil te blijven staan. —

„Dan heb ik mij stellig vergist, ik meende zeker, dat ik hem zag waggelen” — en sloffend gingen ze beide naar de kleine wo- kamer naast de werkplaats, waar hun elfuurskoffie in het koperen keteltje pruttelde.

In den namiddag werd ik door beiden met sterk ruikend goed ingewreven en met zachte lappen daarna uitgepoetst, zoodat ik glom en blonk dat het een lust was. Zij droegen mij vervolgens voorzichtig naar het voorhuis, den winkel met de kleine in lood gevatte ruitjes, voor aan de straat.

Daar stond ik in mijn volle glorie van mooi-kabinetje-zijn vlak voor de glazen, zoodat iedereen mij kon bewonderen — en ik, die zoolang in de sombere, droevige, nauwe, mufte werkplaats had doorgebracht, ik keek naar alles, en vooral of ik ook de aandacht trok: ik was het wel waard.

Het smalle grachtje, waarop de winkel zich bevond, was aan den halkannt met stijve, galopke boomen beplant, en aan de over- zijde, waar alles juist eender was, kon ik over die boomen heen de huizen zien met mooie geveltjes, luifels en kleine in lood gevatte ruitjes. De hooge ronde sluis, die de beide grachtjes verbond, liep door in een nauw straatje. Verder zag ik niets; die wereld was voor mij al groot. Er lag over alles een doodsche stilte.

Zoo had ik ruim een week gestaan, „wat zou men met mij voor- hebben?” peinsde ik „zou ik nu niets anders te zien krijgen dan die grachtjes, die boomen „die geveltjes en die sluis?” De weinige voorbijgangers hadden een oogje aan mij gewaagd en waren ter- loops even blijven staan, maar verder kwam het niet. — Dage- lijks kwamen de baas en de knecht naar mij kijken en mij nog even opwrijven. Ik vond het een eentonig bestaan.

Gelukkig zou er verandering komen, maar ik leerde spoedig, dat verandering niet altijd verbetering is. Als men jong is moet men ondervinden en door ondervinding leeren!

Hu! Hop! Ho! Uit het nauwe straatje kwam een sleedje, de voerman er naast. De arme magere bruin kon de zwaargeladen slee slechts met moeite de brug optrekken en de voerman hielp hem door den smeerlap onder de slee te gooien, dan glijdt het weer.

Ik keek zoo goed ik kon, alles was nieuw voor mij. De draaide knerpend over de ongelijke steenen en hield voor den winkel met een schok stil. Er stapt een heer uit, van middelbaren leeftijd, in nauw aansluitend laken jas, gepoederd hoofd, met driekanten steek op. Hij reikt de hand ter hulp bij het uitkomen aan een dame van denzelfden leeftijd met donker groen gerimpeld zijden kapothoed, een zwarte fichu losjes om rug en schouders geworpen. De schel aan de voordeur gaat rinkelend over en het paar treedt den winkel binnen.

De baas komt pluimstrijkend naar voren, pet in de hand.

„Mijn waarde vriend”, zegt de heer, terwijl hij even aan zijn driekanten steek komt, „wij wenschen dit kabinetje” — met een blik op mij — „na nadere bezichtiging en wanneer wij het over den prijs eens kunnen worden te koop — niet waar, lieve vrouw, dat is uw meening toch ook?”

De groene kapothoed knikt nog eens en neemt mij belangstellend op.

Ik werd naar voren getrokken en al mijn bekoorlijkheden worden

getoond. Een opgetogen uitroep vol bewondering van den groenen hoed bij het zien van de peervormige koperen trekkertjes aan de vier laadjes achter de deurvormige koperen trekkertjes vergelijkt.

Na lang kijken en onderzoeken wordt de prijs bepaald en goed- gekeurd en den volgenden dag word ik per burric — toegedekt met een dik kleed, waardoor mij het gezicht op al de heerlijkheden van de stad voort otnomen — naar het huis gebracht van het echtpaar, waaraan ik nu toebehoor.

„Breng hem naar boven, voorloopig op de logeerkamer — de slaapkamer moet eerst schoongemaakt voordat het nieuwe ka- binetje zijn plaats krijgt”, dergelijke uitroepen dringen tot mij door.

Voorzichtig, voor 't beschadigen, maar voor mij toch hinder- lijk, word ik naar boven gebracht, en zooals gezegd, voorloopig op de logeerkamer gezet.

De deur gaat dicht, op slot. Mijn baas, de oorsprong van mijn leven, heb ik voor 't laatst gezien!

Er heerschte een schemer donker, de geplooid ophaalgordijnen met ringetjes stijf licht — het rook er muf naar vocht en of er weinig wordt gelucht. Een ruim laag vertrek. In 't midden een groot ledikant, met een gebreide spreid dichtgedekt en de groene saaie gordijnen, die in dikke plooiën van een kleinen ovalen hemel om het ledikant vallen zooveel mogelijk toe. Een paar stoelen en een eenvoudige waschtafel, verder zie ik niets.

Maar o wee! daar langs den muur aan het uiteinde der kamer donkert een collega, een zwaarlijvig, breed en hoog kabinet, ge- buikt, als dat van uit de werkplaats.

„Zoo, ben jij dat nieuwe meubel,” bromde het kabinet „dat in mijn plaats moet komen, omdat ik oud en leelijk ben geworden en te veel plaats inneem op de kleine slaapkamer?” en het kraakt nijdig.

Ik zeg niets, maar beef, beef dermate dat mijn koperen trek- kertjes tegen het hout van de laadjes kloppen.

„Zoo, maak je ook muziek, dat zal een mooi concert geven met het snurken van den oude.”

Ik kan geen antwoord geven, ga met beven door en denk hoe heerlijk, rustig en vrij ik stond in den winkel op het stille grachtje.

„Ja zoo gaat het”, vervolgt het, „als je oud bent geworden en je diensten dubbel en dwars hebt gegeven — dan is de aardig- heid er af — dan gaan ze alles aan je zegen, dat deugt niet meer, en dit is niet praktisch, dit leelijk en dat versleten — hier een barst en daar een kras en de oudjes worden op stal gezet en nieuwe moeten aanrukken” — vervaarlijk gekraak.

„Maar”, wat vergoelijkend het ledikant tusschen beiden „je bent wel wat sterk in je uitdrukkingen, ik ben net zoo oud als jij en in mij wordt nog dikwijls een heerlijke nachtrust genoten — jij bent altijd te groot, te grof geweest en zulk een „sta-in- de-weg” is men gauwer zat”.

Na die berisping zwijgt het kabinet. De duisternis valt in, zoo ook de rust — en ik doezel weg na uitgestane emoties. Hoe lang ik zoo heb gestaan weet ik niet — het lijkt al nacht. Zacht geritsel aan de deur, voorzichtig omdraaien van 't slot — ik ril: „wat nu weer”, denk ik.

't Is goed volk, het echtpaar in nachtgewaad, gewapend met koperen blaker, waarop een vetkaars flikkert, en druipt, komt binnen. — Voorop de man in lang nachthemd, waar onder uit groote vilten sloffen steken, een pikmuts op het nu niet gepoederde

maar kale hoofd — achter hem zijn ega, nachtmuts met breede geplooid strook op, de banden gestrikt onder de dikke kin.

„Nog even kijken naar ons mooie kastje, Beatrix, voorzichtig met de kaars” — betast en bestrijkt liefkoozend mijn zacht gladde huid. „O Wolter, ik ben er zóó mee in m'n schik, even opendoen en de schelletjes bekijken, wat zal het goed staan op onze slaapkamer inplaats van dien plaatsinnemer” met een hoofd- bewegen naar het kabinet in den versten hoek. Tweemaal achtereen hoorde ik daar als 'n zucht... een luid kraken!

„Kom vrouw, blijf nu niet zoo lang kijken en bewonderen je wordt koud, ik sta ook te rillen, het is nog geen zomer”. En langzaam, voorzichtig, met de blaker vooruit, zooals het kwam, vertrekt het echtpaar weer, om in zalige rust wel- licht blij te droomen van den nieuwen aankoop.

„Je kunt tevreden zijn, je bent wel bewonderd, klein nest” schampert het kabinet „maar niet lang zal het duren, bij de eerste kras die je over je gladde huid zult krijgen, raak je wat bewon- dering kwijt — de menschen zijn niet standvastig in de leer — over een paar jaar moet je ook de laan weer uit en dan verhuis jij misschien naar den rom- melzolder, want jij met je platte lijf zal nooit zooveel waarde in je houden als ik”.

Den volgenden middag, zalige ver- lossing, werd ik verhuisd naar de slaap- kamer en was ik bevrijd van die haat- lijke, stekelige op- en aanmerkingen. Ik

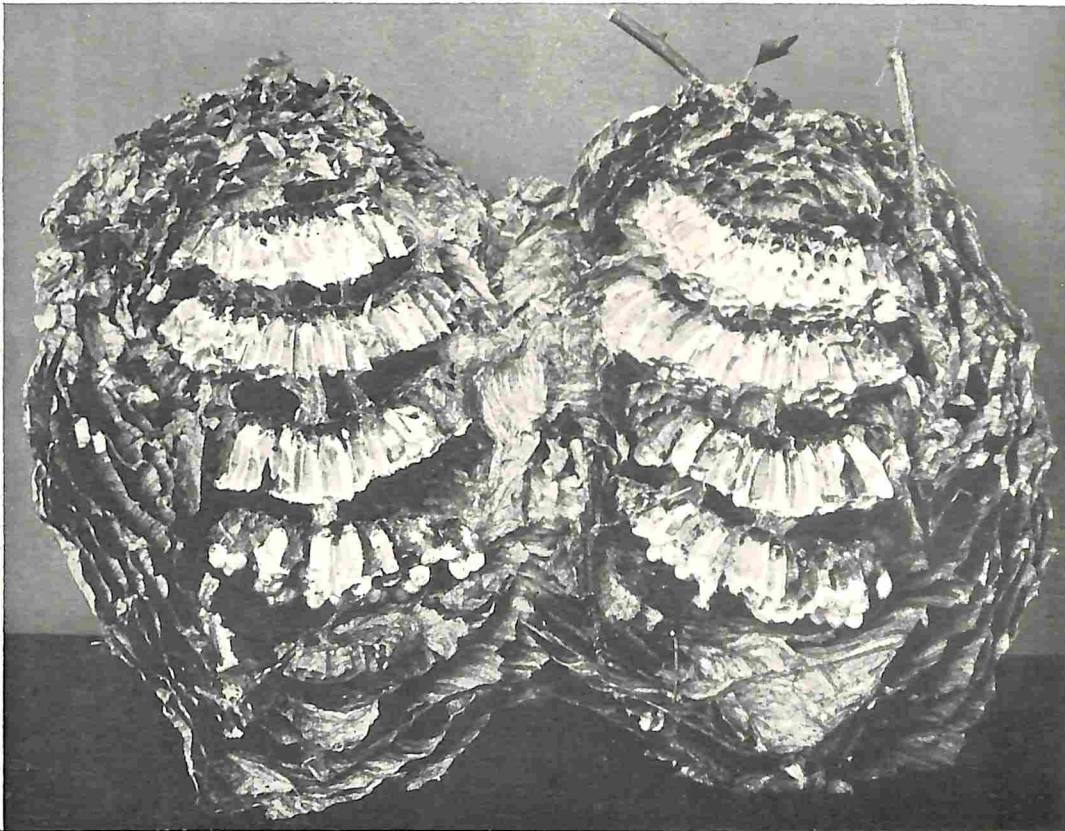

Foto R. Tepe.

EEN WESPENNEST.
WESPENNEST OF WESPENBAL IN DOORSNEDE.

Foto R. Tepe.

EEN WESPENNEST.

WESPENNEST OF WESPENBAL, NOG ONVOLTOOID, MET IN- EN UITGAANDE WESPEN.

werd geplaatst tusschen het raam en de echtelijke sponde, maar o spijt! dat raam had uitzicht op een binnenplaats waaromheen wit gestukadoorde muren, zoo doodsch als een lijkwade — van de wereld zag ik niets. En weer dacht ik terug aan den winkel met de in lood-gevatte ruitjes, uitziend op het stille grachtje — en ik fluisterde: „Alle verandering is geen verbetering!”

Jaren sta ik daar, een eentonig bestaan zonder afwisseling. Overdag kijk ik naar de musschen op de dakgoten, naar de kraaien die op de schoorsteenen van het achterhuis krijschend komen neerstrijken, en verheug mij als de middagzon mijn rechterzijde verwarmt en dat gebeurt alleen, als niet de oude dienstbode met de neepjesmuts voorzorgshalve het gordijn laat zakken „want o die middagzon, die bijt zoo uit op gladde meubels” — en ik word goed onderhouden. Als ik 's nachts het echtpaar zich heb zien ontdoen van hun wereldsche pracht, en de gepoederde pruik van den man aan het toilet zie hangen en den gladden kalen bol in de pikmuts heb zien verdwijnen, als ik de vrouw haar nachtmuts heb zien vaststrikken en de handen vouwen voor 't nachtgebed — dan wacht en wacht ik tot de kaars, de eenige verlichting, in de koperen blaker is uitgeblazen en het nachtpitje zacht knettert in de olie, dan begint van uit het groote gemeenschappelijke ledikant met de zware groen moiré gordijnen, het blazen van de vrouw en het onwelluidend snurken van haar ega — dan laat ik zachtjes mijn koperen belletjes luiden en tikken... en ik voel mij gelukkig, tevreden.

Ik heb zoo jaren gestaan, ik heb van kinderen, van getrouwde kinderen gehoord, van kleinkinderen. O! ik ken ze allen. Eén mooi roze kleinkind in lange doopjurk, het witte fijne kanten mutsje met de smalle lintjes op het kleine bolletje, heeft bijzonder veel indruk op mij gemaakt.

Ik ben gewend geraakt aan mijn saai bestaan — ik kijk zelfs niet meer naar de musschen en de kraaien — alleen de middagzon verheugt mij en doet mij goed, mijn rechterkant is leelijk uitgetrokken.

(Slot volgt).

A. B.

EEN WESPENNEST.

WANNEER we s' zomers buiten zitten thee te drinken of genieten van een heerlijk glaasje druivennat dan wordt zoo'n prettig zitje in de vrije natuur ons dikwijls vergald door velerlei insectengespuis, dat het voornamelijk heeft voorzien op de in kopjes of glazen achtergebleven suikerrestjes en het ons dikwijls erg lastig kan maken. Vooral wespen komen ons dan spoedig een ongewenscht bezoek brengen. Deze onderscheiden zich zeer gemakkelijk van de bijen, door de duidelijk uitkomende scheiding van kop, borst en achterlijf en ook reeds door hare veel slankere gestalte en de zwarte en gele kleur van het bijna naakte achterlijf.

Evenals de bijen, leven ook de wespen in groote zwermen gezellig bij elkaar, maar in één en dezelfde huishouding treft men vele mannetjes, wijfjes en werkwespen aan. Als het weer gunstig is, zwerven ook de wespen hier en daar rond, niet echter om honing te verzamelen, maar om overal en van alles te snoepen.

Zoo worden de mooiste vruchten door hen aangeknaagd en verstouten ze zich zelfs dikwijls andere insecten aan te vallen en te verorberen.

Wanneer men ze verjaagt of stoort, kunnen ze zeer gevoelig steken. Het zal dan ook aan zeer weinigen gelukken een wespennest te fotografeeren zonder door de talrijke bewoners daarvan te worden gestoken, zoodat ik zeker mag veronderstellen dat mij die nijvere diertjes zeer gunstig gezind waren, omdat geen enkele er aan gedacht heeft mij lastig te vallen tijdens het tot stand bren-

gen der fotografische opnamen. Dat ze een ongebonden-leven voeren bewijst wel hun papieren huis.

Een enkel overwinterend wijfje vormt in het voorjaar de stammoeder van eene groote kolonie.

Het nest wordt gemaakt, of in den grond, of ook wel in struiken of heggen, zooals dit op onze afbeeldingen te zien is. Zoo'n wespennest bestaat uit eene op papier gelijkende zelfstandigheid die de wespen vervaardigen van vezels die ze van allerlei stoffen, in hoofdzaak van verweerd hout, afknagen en dan met hun speeksel vermengen. Oude schuttingen leveren daartoe vooral geschikt materiaal op. Zelfs heb ik meermalen gezien, dat talrijke wespen een gestreept rolgordijn zoo hadden afgeknaagd, dat het ten slotte doorzichtig werd.

Grijs van kleur, op oud pakpapier gelijkend, is het nest van binnen geheel gevuld met cellen. Wanneer de zomer nadert, zoeken de moederwespen naar een plaatsje waar ze hun nest willen maken. Dit nest is echter slechts klein en bevat maar vier cellen. Daarin ontstaan dan werk-wespen, die spoedig opgroeien en een veel grotere cellen bouwen. In deze ontstaan weer jongen en worden weer nieuwe cellen gebouwd, zoodat in den laten herfst de wespennesten het grootst en ook geheel voltooid zijn. Dan brengt de moederwesp echter geen werkwespen meer voort, maar alleen moederwespen. Deze ontwikkelen zich boven in het nest als groote maden in vier of meer aan elkaar vastzittende cellen, ongeveer als de koninginnen in een bijenkorf.

Zoodra er werkwespen in het nest zijn, rusten de moederwespen uit en laten zich hun voeder door de werkwespen te huis brengen.

De moederwesp is breed en zwaar, veel dikker en grooter dan eene werkwesp en kan daarom ook minder goed en niet zoo ver vliegen. Ze blijft steeds in het nest om jongen voort te brengen.

R. TEPE.

SCHETSJES UIT DE OOST.

IETS HÉÉL GEWOONS.

Mijn huisjongen had weer eens als postillon d'amour op moeten treden en ik wist dus, van tafel komend, dat ik een dametje op het matje voor mijn bed zou vinden zitten.

Dat is hier de geijkte manier in Indië, en de jongen verdient er nog eens een extra kwartje mee. Nu, dezen avond had hij er wel twee verdiend: een bijzonder mooie Javaansche, heel licht geel en heel fijn, met neergeslagen oogen, de beenen gevouwen, deed me denken aan „de laatste Incarnatie” van Borel.

Ik beproefde een gesprek; maar heel treurig keek ze mij aan, zoodat schertsen me onmogelijk werd!

Foto R. Tepe.

EEN WESPENNEST.

WESPENNEST OF WESPENBAL GEHEEL VOLTOOID.

Ik vroeg of haar iets scheelde, maar eerst na lang aanhouden bekende zij, dat haar kindje ziek was, dat zij geen geld meer had en nu kwam ze bij mij. Ik weet niet, hoe die gedachte bij mij opkwam; of haar zachte stem het deed, of haar zwarte smeekende oogen, — ik vroeg haar, of ik het kindje zien mocht, en verwonderd stemde zij er in toe, dat ik meeging naar haar huisje.

Daar lag op de baleh-baleh in een oude soldatensprei een blond, heel blank kindje!

„De vader?” vroeg ik.

„Al naar Atjeh meneer, ik kon niet mee, er was niet genoeg geld, in Atjeh is het duur.”

Een heel gewoon iets, in Indië: een kind van een blanke, overgelaten aan de moeder, opgroeiend als Javaan, maar door zijn uiterlijk zich bewust van zijn afkomst; en vervuld met wrok en haat tegen elken blanke!

Ik besloot te beproeven, om een dokter over te halen hier te komen, 't geen gelukte.

Véél hoop op beterschap, was er niet en eenige dagen later stierf dan ook het kleine blonde kereltje, en ooms en neven droegen het naar de hoeboeran, terwijl zijn moeder bloemen en gele rijst strooide, onder het zeggen van gebeden. Nu ligt het ventje daar met het gezicht naar Mekka gekeerd, wachtend op den laatsten oordeelsdag.

's Avonds kwam zijn moeder weer bij me. Weer zat ze met de beenen gevouwen, de oogen neergeslagen, voor mijn bed.

„Of meneer haar misschien als huishoudster wilde hebben?”

Haar familie wilde niet langer haar de kost geven. Zoolang haar zoontje er nog was, bestond er kans, dat de vader zoo nu en dan wat geld zenden zou, maar nu was daar geen sprake van, en moest zij weg. „Wilde meneer het niet eens met haar probeeren?”

WILLY.

VERDWENEN EN VERDWIJNEND OUD-AMSTERDAM.

ONLANGS verzocht ons „een belangstellende” — waarom verzweeg hij zijn naam? — de liefhebbers van verdwijnend Amsterdam geregeld te willen verrassen met foto's van de punten, bestemd te verdwijnen. O. m. wees hij op het foieelijken hoekhuis Leidschestrade—Leidscheplein, en op het gezicht van af Reguliersdwarsstrade—Vijzelstrade naar de Munt.

Foto C. Steenberg.

VERDWENEN EN VERDWIJNEND OUD-AMSTERDAM.
GESLOOPT HUIS VAN 1691 AAN DE WIJDE KAPELSTEEG.

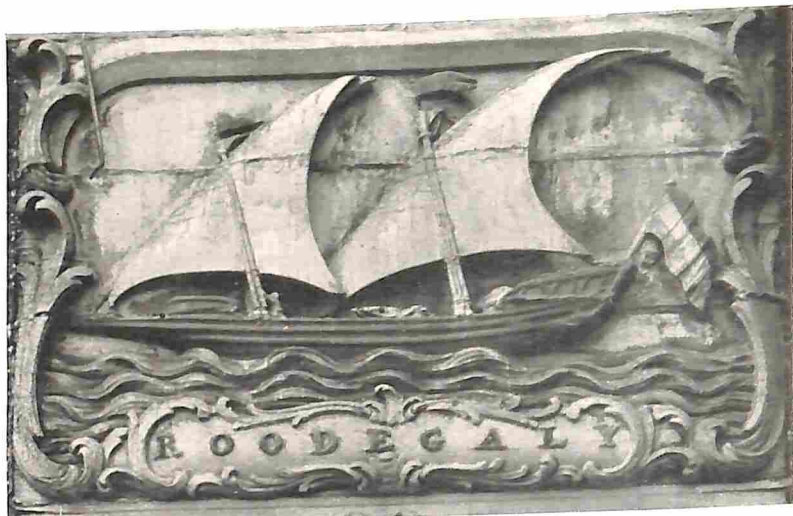

Foto C. Steenberg.

VERDWENEN EN VERDWIJNEND OUD-AMSTERDAM.
HOUTEN GEVELSTEEN IN EEN HUISJE AAN DE NIEUWE
TEERTUINEN.

Wij kunnen aan zijn verzoek niet voldoen. In „Buiten” kunnen slechts bij hooge uitzondering afbeeldingen worden opgenomen, die iets merkwaardigs, vooral later historisch-belangwekkends te zien geven, *dat niet tevens het oog bekoort*. En dat deed noch het met reclames overstelpte huis op den hoek van Leidschestrade en -plein, noch de verbreding van de Vijzelstrade met de leelijke blootgekomen muren.

Dat deed echter wel het huis uit 1691 aan de Wijde Kapelsteeg, dat met zijn minder aantrekkelijken buurman op den hoek van het Rokin in den loop van Mei is gesloopt, al behoorde het dan niet tot het allerschoonste wat de bouwkunst onzer voorvaders gewrocht heeft. Daarom worden enkele afbeeldingen er van in dit nummer opgenomen; eerder konden wij er tot onzen spijt geen plaats voor vinden.

Zooals men ziet was de geveltop rijk voorzien van in zandsteen gehouwen bloemen en vruchten. Van de drie gevelsteenen, waarvan de linker het woord „Anno” en de rechter het jaartal „1691” vertoonde, was de middelste door hare dubbele voorstelling zeer merkwaardig. Links zag men een kalf met een kroon en het opschrift: In 't out gekroont kalf; rechts een gezicht op een stad met de aanwijzing: De stat Eyselstin. De verklaring van zoo'n gevelsteen met dubbele voorstelling vinden we in van Lennep en ter Gouw's „de Uithangteekens”: „Somtijds werden bij herbouwing de oude en de nieuwe figuur te zamen in één steen vereenigd en zoo ontstonden die dubbele steenen, waar wij nog een voorbeeld van kunnen vinden in de Wijde Kapelsteeg, van 1691.... Dat die steen zijn dubbele gestalte aan een verandering van 't oorspronkelijke blazoen te danken heeft, bewijst het adjectief „out” bij 't „kalf” gevoegd”.

In den kelder, zoo wist „Amstelodamum” te vertellen, was jarenlang een bekend oud-Amsterdamsch wafelhuis gevestigd. Onzen lezers zal het misschien interesseeren, dat juist tegenover dit thans gesloopte huis de administratie van dit blad zetelt: de redactie heeft meer binnenwaarts hare „Buiten”-tenten opgeslagen.

Ten slotte kunnen wij nog mededeelen, dat de dubbele gevelsteen zal worden aangebracht in het nieuwe huis, dat op de plaats van de twee gesloopte zal verrijzen.

Op deze bladzijde ziet men ^{*}afgebeeld de fraaie houten gevelsteen met het opschrift: „Roode galy”, die zich bevindt in een overigens onaanzienlijk huisje aan de Nieuwe Teertuinen (no. 33), dat ten gevolge van de voorgenomen verbreding van den spoorlijn in de nabijheid zal verdwijnen.

HET AMERIKAANSCH E DUEL

DOOR EWALD GERHARD SEELIGER.

(41)

(Geautoriseerde Vertaling).

TERZELFDER tijd kwam Nathanael Mobson in Chicago aan. Hij begaf zich terstond naar Sniffler & Co., waar hij door Allan Humphry ontvangen werd.

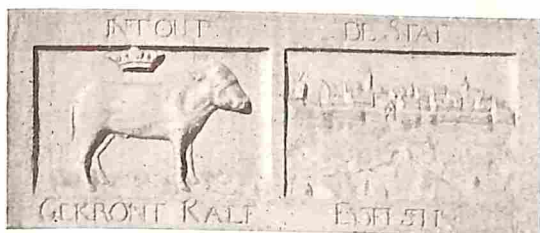
Zij bespraken het geval Patrick Peppercorn en stelden vast, dat zij daarover niet hetzelfde dachten. Nathanael Mobson namelijk maakte er geen geheim van, dat hij den gearresteerde voor zijn neef Tom Fleitman hield.

„Onmogelijk!” riep Allan Humphry beslist. „Geloof me, ik heb me met dit geval uren- en dagen lang beziggehouden. De gearresteerde is uw neef Tom Fleitman absoluut niet”.

„Als ik hem maar eens te zien kon krijgen!” merkte Nathanael Mobson op.

„Ook dat heb ik reeds overwogen”, meende Allan Humphry met een afwerende handbeweging, „maar het zal totaal overbodig zijn. Volgt u maar nauwgezet mijn beweringen. De hoofdvraag is: Is de gearresteerde met uw neef Tom Fleitman identiek? Ik zeg: neen”.

„Maar dan moest de bedrieger in Tampa mijn neef zijn!” riep Nathanael Mobson haastig. „En dat is hij niet!”

VERDWENEN EN VERDWIJNEND OUD-AMSTERDAM.

DE DUBBELE GEVELSTEEN IN HET GESLOOPTE HUIS A. D. WIJDE KAPELSTEEG.

gearresteerde zich terecht of ten onrechte Patrick Peppercorn noemt. Ten gevolge daarvan wordt hij als wisselvervalscher veroordeeld. En Sniffler & Co. hebben er geen belang bij, te wenschen dat hij vrijgesproken wordt".

„Ik ook niet!" viel Nathanael Mobson hem bij.

„Geloof u nu, in den gearresteerde uw neef Tom Fleitman te herkennen, dan wordt het geval nog erger. Want dan heeft deze man een dubbele wisselvervalsching begaan, en wordt hij dubbel zwaar bestraft. En wel slechts op uw getuigenis. Nu kunnen wij niet aannemen, dat u tegen uw neef wilt optreden. Het is dus het beste, dat u te kennen geeft, dat de gearresteerde niet uw neef is".

Nathanael Mobson zat stijf als een stok en hield zijn ooren zoo wijd mogelijk open.

„En hoe licht kunt u zich vergissen!" opperde Allan Humphry. „Juist de identiteitsvraag is nooit met volle zekerheid te beantwoorden. Niemand kan er u een verwijt van maken, als u zich in dit geval vergist. We begrijpen elkaar toch?"

„Volkomen!" antwoordde Nathanael Mobson diep ademhalend. „Ik zie reeds in, dat de gearresteerde mijn neef niet zijn kan".

„Allright!" glimlachte Allan Humphry, terwijl hij zich in de handen wreef. „Het staat u dus geheel vrij, of u in den gearresteerde uw neef al of niet herkennen wilt, aangenomen, dat hij werkelijk uw neef zou zijn. Wat echter geheel onmogelijk is. Deze gearresteerde, laten wij hem voorloopig Patrick Peppercorn noemen, deze wisselvervalscher en voorzitter van den Bond voor ethische huwelijks-hervorming, is nooit in Tampa geweest".

„Maar de bedrieger in Tampa!" merkte Nathanael Mobson op.

„Deze bedrieger is een medeplichtige van Patrick Peppercorn, met wiens hulp hij de erfenis van uw oom wil bemachtigen. Ziet u dat dan nog niet in? Denkt u flink over deze zaak door; blijf niet halverwege staan. Patrick Peppercorn zit in Chicago, zijn medeplichtige, die zich Tom Fleitman noemt, en wiens ware naam nog onbekend is, zit in Tampa".

„En mijn neef?" vroeg Nathanael Mobson en greep zijn hoofd vast, waarin alles scheen te draaien.

„Uw neef?" vroeg Allan Humphry koud. „Is verdwenen. Van kant gemaakt. Vermoedelijk in Key West".

„Vermoord!" reutelde Nathanael Mobson, zwaaide met zijn wijsvinger radeloos in de lucht en liet hem ten slotte midden op zijn voorhoofd dalen. „Waarachtig. Alles wordt me nu duidelijk! Dat ik niet eerder daarop gekomen ben. Hij is vermoord. De arme Tom! Verschrikkelijk! O die arme jongen, wat bedroeft me dat. Wat zal mijn goede oom zeggen, als hij het hoort?"

„Houd het voor hem zoo lang mogelijk geheim!" stelde Allan Humphry voor en begon weer over de zaak Patrick Peppercorn te spreken. „Is de wisselvervalscher veroordeeld, dan zullen we op onderzoek naar den moord gaan. Hiertoe moet de bedrieger in Tampa opgesloten worden. U hebt hem toch wel onder toezicht laten stellen?"

„Neen!" riep Nathanael Mobson ontsteld. „Dat heb ik in de haast vergeten. Mijn compagnon..."

„Allright!" antwoordde Allan Humphry en greep naar zijn penhouder. „Nog is het niet te laat. Hoe heet uw compagnon?"

Vijf minuten later snelde een bediende der firma Sniffler & Co. met een telegram de deur uit.

„Het geheim van den moord zal wel opgehelderd worden," sprak Allan Humphry verder, „als we de twee misdadigers met elkaar confronteeren. Het zijn twee dubbelgangers, die een derden uit den weg geruimd hebben. De een zal den ander beschuldigen en zoo zal de moord op uw neef op beiden gewroken worden."

„Maar hoe komt het, dat deze twee misdadigers zich beiden Tom Fleitman noemen?" wierp Nathanael Mobson tegen.

„Welk een vraag!" glimlachte Allan Humphry bijna medelijdend. „Uw vermoorde neef was een onbesproken, ik zou haast zeggen een ongevaarlijk mensch. Met zoo iemand identiek te zijn, is het hoogste verlangen van ieder misdadiger. Ieder misdadiger wil er onschuldig uitzien, om onder dat masker nieuwe misdaden te kunnen bedrijven. Ja, ik ben vast overtuigd, dat de zaak Peppercorn een nieuw misdrijf aan het licht brengt, het dubbelganger-misdrijf! Wat belet ons aan te nemen, dat deze twee misdadigers niet reeds eenmaal dit misdrijf tegenover een ander, misschien in een ander land, begaan hebben? Dat zij rondreizen, om dubbelgangers op te sporen en ze onbarmhartig neervellen, als het de moeite waard is? Patrick Peppercorn heeft een zeer avontuurlijk leven achter zich. Ik ben er van overtuigd, dat hij en zijn medeplichtige na iederen dubbelganger-moord een anderen naam aannemen. Terwijl de een op

„Dat heb ik ook in 't geheel niet beweerd!" antwoordde Allan Humphry gevat. „Laten wij dezen bedrieger in Tampa voorloopig rusten. Wij kunnen nog later op hem terugkomen. Nemen wij dus aan, dat de gear-

de oude plaats doorwerkt, is de ander werkzaam in de woonplaats van hem, die 't laatst vermoord is. Want als er twee menschen zijn, die zóó op elkaar lijken, dat men ze niet uit elkaar kent, dan zijn er ook drie, vier, en honderd. Men moet maar zoeken! En deze twee misdadigers hebben gezocht. Maar nu zal aan hun schandelijk bedrijf een einde worden gemaakt."

„Prachtig!" riep Nathanael Mobson, door deze geniale fantasieën geheel meegesleept. „Ik sluit mij onvoorwaardelijk bij uwe inzichten aan."

„Nu Mrs. Cravath!" glimlachte Allan Humphry gevlend. „Ga naar haar toe! Misschien bevalt u haar. Ze is reeds besloten, van verdere ethische echtverbanden af te zien. Ze bezit zoo ongeveer twee millioen. Wij berekenen voor de bemiddeling 3 percent. Bovendien — zij verwacht u."

„O!" riep Nathanael Mobson en trok in gedachten een dikke streep door het beeld van Gladys Schwab. „Weet zij, waarom ik kom?"

„Ze heeft zich reeds met de 3% vereenigd!" knikte Allan Humphry. „Wij hebben ons verbonden, haar zooveel kandidaten voor te stellen, tot ze gekozen heeft. U is de eerste. En u hebt de meeste kans."

Nathanael Mobson snelde naar zijn hotel, om zich in gezelschapstoilet te kleeden. Vluchtigjes dacht hij daarbij nog even

Foto C. Steenbergh.

VERDWENEN EN VERDWIJNEND OUD-AMSTERDAM.
KIJKJE IN DE WIJDE KAPELSTEEG, VÓÓR HET HUIS VAN
1691 (RECHTS OP DE AFBEELDING) GESLOOPT W.A.S.

aan Gladys. Zij was weliswaar het mooiste meisje van Florida. Maar hoe lang zou ze dat blijven? En kon Mrs. Cravath niet de mooiste vrouw van Chicago zijn? En die twee miljoen wogen toch ook niet licht, vooral niet als ze in goud uitbetaald werden.

Zoo denkende, vervoegde hij zich een uur later bij Mrs. Cravath in het huis aan den Garfield-boulevard.

Evangeline Cravath ontving hem in gezelschap van David M. Brown. Met dezen had zij juist zeer levendig over Maggie, de ondankbare nicht en trouwelooze bruid, gepraat.

Nathanael Mobson bracht de zaak Patrick Peppercorn ter sprake en het onderhoud werd in korten tijd druk en interessant. Hij ontvouwde voor haar Allan Humphry's geniale denkbeelden, alsof ze in zijn eigen hoofd waren opgekomen en Evangeline Cravath verzadigde zich gewoonweg aan zijn zedelijke verontwaardiging. David M. Brown zat er bij en deed van grenzelooze verwondering zijn mond open.

Nathanael Mobson beleefde, toen hij afscheid nam, niet alleen de triomf, dat hem zeer vriendelijk verzocht werd spoedig zijn bezoek te herhalen, maar ook de genoegdoening, dat David M. Brown, op wien hij dadelijk erg jaloersch was geworden, veel onvriendelijker te woord werd gestaan.

Toen Nathanael Mobson den volgenden middag bij Sniffer & Co. binnentrad, was juist het telegrafisch antwoord van zijn compagnon in Tampa gekomen. Dat meldde, dat Tom Fleitman zich nog steeds in Tampa op zijn oude kamer ophield en dat hij een jonge dame bij zich had, die zich Maggie Snickering noemde.

„Ziet u!” riep Allan Humphry. „Dat is zijn helpster, het nichtje van Mrs. Cravath. Ik dacht zoo iets reeds dadelijk. Maar verzwijg dat voor Mrs. Cravath. Zij haat haar nicht zóó, dat zij in staat is dadelijk naar Tampa te reizen, om haar den mantel uit te vegen. En wij kunnen haar bij het proces in geen geval missen.”

„En wat zullen we met den bedrieger in Tampa doen?” vroeg Nathanael Mobson.

„Eerst moet Patrick Peppercorn onschadelijk worden gemaakt”, sprak Allan Humphry op beslist toon. „Dan zullen we den medeplichtige te pakken nemen. Houdt u zoolang maar met Mrs. Cravath bezig!”

Dat liet Nathanael Mobson zich geen tweemaal zeggen.

Terwijl oom Sam's argwaan tegenover den man, dien hij voor Tom Fleitman had gehouden, door Nathanael Mobson's woorden bij hem gewekt, groeiende was, zat Patrick Peppercorn goedsmoeds in Tampa. Hij had in 't geheel niet meer het plan, vóór Tom's aankomst aan boord der „Free Love” terug te keeren, maar wilde hem bij zijn komst spreken. En zoo snelde hij iederen morgen naar het station, terwijl Maggie nog in diepen slaap lag verzonken. Zijn gemakzucht verdween spoedig en hij merkte tot zijn genoegen, dat zijn lichaamsomvang in dezelfde mate af-, als de lengte van zijn baard toenam. Op den terugweg verzuimde hij nooit, naar Joshua en Benjamin om te zien, die zich in de bar huiselijk hadden ingericht en zich alle moeite gaven, de honderd dollars er door te brengen. Hoewel hij hen iederen dag krachtiger aanspoorde aan boord van de „Free Love” terug te keeren, bleven zij in Tampa.

„Acht dagen moeten wij wachten”, zei Joshua hardnekkig. „Maar als die om zijn, heb ik nóg geen tijd!” riep Patrick Peppercorn kwaad.

Maar zij hadden veel te veel respect voor Sam Schuttlecock om het te wagen zijn bevel niet letterlijk op te volgen.

Dan dronk Patrick met hen een whisky en liet hen zitten.

Den zesden dag ontmoette hij op den terugweg plotseling Gladys Schwab. Haar ontwijken was niet meer mogelijk. Dus nam hij zijn hoed af en vloog op haar los.

„Liefste Gladys!” riep hij reeds van verre. „Aangebeden wezen! Eindelijk zie ik je dan weer! Heb je mij vergeten? Ik dwaal ontroostbaar door de tropische hitte”.

Zij bleef staan en beschouwde hem spottend. Neen! Dat was Tom niet! Waar had zij haar oogen toch gehad! Hoe was het mogelijk, dezen langgebaarden man voor Tom Fleitman te houden?

„Gladys!” smeekte hij, terwijl het weinig scheelde of hij was voor haar op de knieën gevallen. „Heb je je diep bedroefden Tom vergeven? In slapelooze nachten heb ik in mijn bed gewoeld en altijd aan jou gedacht. Doe me verwijten, bestraf me, maar spreek ten minste!”

„U is een leugenaar!” sprak ze kort en bondig.

„Gladys, dat zeg je mij?” steunde hij, als in het hart getroffen. „Zie mij hier wanhopig voor je staan, toornende godin! Ja, ik heb gelogen, schandelijk gelogen! Maar ik werd er toe gedreven. Het was alsof oom Sam er me toe aanzette”.

„Die leugen bedoel ik niet, Mr. Fleitman!” antwoordde zij.

God zij dank, schoot het hem door het hoofd. Zij houdt mij nog voor Tom Fleitman. Dan is nog alles te redden!

„Welke andere leugen?” vroeg hij, wat meer op zijn gemak. „Ik ben een leugenaar! Als jij, rein, aanbidde, hemelsch wezen het zegt, dan geef ik zonder tegenstribbelen toe, dat ik een verachtelijke leugenaar ben”.

„Ik begrijp u niet, Mr. Fleitman!” riep zij zoo opgewonden als haar maar mogelijk was. „Als men steeds, zoals u voor geeft gedaan te hebben, slapeloos in zijn bed woelt, rusteloos rondwaalt, omdat het aangebeden wezen toorn...”

„Aangebeden wezens toornen steeds met het volste recht!” viel hij haar in de rede.

„Laat me uitpraten!” sprak ze ontstemd, omdat hij haar den mooien zin doormidden gescheurd had. „Als zulk een man...”

„Ik dus!” klaagde hij met hangend hoofd. „Ik, Tom Fleitman! Geen ander komt in aanmerking. Ik ben de worm, die met een chimborazo van zonden beladen is”.

Nu sloeg Gladys werkelijk een scherperen toon aan.

„Dat u de onbeschaamdheid hebt, mij zulke frasen te zeggen, die u kort te voren een andere vrouw verteld hebt!”

Zoo sprekende wierp zij hem een blik toe, die hem zeker diep in zijn zwart hart gedrongen was, als hij niet de oogen beschaamd naar den grond geslagen had.

Ook dat nog! dacht hij, geheel uit het veld geslagen.

„Wilt u het misschien loochenen?” vervolgde zij vrij heftig. „U schijnt geheel vergeten te hebben, dat juffrouw Nolte, bij wie u een kamer gehuurd hebt, juist tegenover ons woont”.

„O hemel!” riep Patrick Peppercorn in de grootste verlegenheid.

„U is de brutaalste man, dien ik nog ooit ontmoet heb!” riep ze, maar haar verontwaardiging was al heel wat gezakt; ze zag langzamerhand het grappige van de situatie in.

„Dat wil ik niet ontkennen!” antwoordde Patrick Peppercorn zacht. „Maar bedenk, lieve Gladys, dat de brutaalheid in haar diepste wezen niets anders is als de stoutmoedigste openhartigheid. En hierom moet men het betreuren, dat brutaliteit nog niet gemeengoed der menschheid geworden is”.

„Dat is kras!” stiet zij uit.

„Wat die dame betreft”, stuurde Patrick Peppercorn het gesprek weder in het vaarwater der zakelijkheid, „met wie ik een paar zeer onschuldige woorden gewisseld heb...”

„Op uw kamer!” viel zij hem snel in de rede. „En nog wel bij het open raam! U had ten minste in zooverre aan uw burenen moeten denken, dat u bij dergelijke handelingen de gordijnen dicht had moeten doen”.

„Handelingen?” stotterde hij, kleurende als een betrapte schooljongen, terwijl hij nu eerst duidelijk begreep, hoe leelijk hij er tusschen zat.

Hij nam in zijn verwarring den hoed van het hoofd, wischte zich het zweet van voorhoofd, nek en hals, en hield zijn oogen gesloten.

Toen hij ze weer opende, was Gladys Schwab om den hoek verdwenen. Hij liep haar niet achterna.

„Handelingen!” bromde hij. „Ik heb Maggie toch maar gekust. Een kus is toch geen handeling, waarvoor men zich behoeft te schamen”.

Maggie zat aan 't ontbijt, toen hij zeer terneergeslagen terugkwam.

„Waar ben je geweest?” vroeg ze.

„Ik heb Gladys Schwab ontmoet!” zuchtte hij en liet zich op de sofa vallen.

„Ha!” riep zij strijdlustig. „Je hebt met haar een afspraakje gemaakt”.

„Een mooi afspraakje!” glimlachte hij pijnlijk. „Ik heb verschrikkelijk pech gehad. Het is mij voor 't eerst van mijn leven gebeurd, dat een meisje mij verlegen heeft gemaakt. En dat is jouw schuld, Maggie. Want zij heeft handelingen bij het open venster gezien”.

„Dat doet mij plezier!” lachte Maggie.

„Wat zal Tom Fleitman zeggen!” jammerde hij.

(Wordt vervolgd).

Foto C. Steenberg.

BIJ NIEUWENDAM.